

NARODNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan opoldne, izvemši nedelje in
praznike.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po pošti:
Din 20.—, inozemstvo Din 30.—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO:

SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 23.

UPRAVNIŠTVO: KONGRESNI TRG ŠTEV. 3.

TELEFON ŠTEV. 2852.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Pisnim vprašanjem naj se priloži znamka
za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu štev. 13.633.

Masarykova poslanica in naša inteligenca.

Naši »vodilni« slovenski listi, ki poročajo sicer o vsakega in še tako brezpomembnem dogodku na široko, so le na kratko poročali o velepomembni Masarykovi poslanici, če je niso sploh zamolčali. Kljub temu pa upamo, da se je z njo seznanila vsaj slovenska inteligenca in da jo je po zaslugi tudi ocenila.

Kajli še bolj ko na Češkoslovaškem je pri nas potrebna odkrita beseda o demokraciji. Saj bomo skoraj na tem, da bo pri nas demokracija le še prazna beseda, ki bo kmalu tako malo prikupljiva, da ne bo uporabna niti za volilno gesto. Da smo do tega propada demokracije prišli, pa je brezdvoma v glavnem krivda inteligenca. Zakaj ona ima v prvi vrsti nalogo, da čuva demokracijo, ker ima tudi ona od nje svoj največji dobiček. Demokracija daje inteligentu šele polno veljavo, ker samo v demokraciji velja argument ne pa pest, argument pa je sila inteligenca.

Ni še dolgo, ko smo v Sloveniji to resnico še prav posebno spoznali. Pod krinko nacionalne potrebe se je pojavila v našem javnem življenju skupina, ki ni poznala drugega apela ko apel na silo. Inteligenti, ki se tej sili niso slepo pokoravali ali ki so si upali imeti svoje mnenje, so bili preganjeni ali pa so občuili prijetnosti fizičnega razračunavanja. Prav nič ni tedaj storila naša inteligenca v obrambo demokracije, temveč kmetsko ljudstvo je moralo zloiniti ta teror.

Pričakovali bi bilo, da inteligenca teh težkih izkušenj ni pozabila, temveč da bo vsaj v bodoče krepko stala na braniku demokracije in poskrbela, da se bivši žalostni časi ne ponove več. Predvsem pa bi bilo pričakovati, da se bodo oglasili vsaj oni, ki so bili preganjeni in da bodo li najkrepkejši oznanjevalci vzvišenih idealov demokracije. Tudi ta nada se je skoraj na celi črti izjalovila in naša inteligenca je ostala pasivna ko v času najhujšega terorja.

In vendar nima nihče te sposobnosti, da gre v boj za demokracijo, ko ravno inteligenca. Pravilno je povdaril Masaryk v svoji poslanici, da izvira glavna hiba parlamentarizma iz premale narobrazbe ljudstva in ljudskih zastopnikov. Kdo more vendar to napako temeljiteje odpraviti ko inteligenca! On je vendar naravni učitelj naroda in samo njega krivda je, če ni narobrazba naroda na oni višni, na kateri bi morala biti.

Se bolj ko za narod, pa velja to za narodne zastopnike. Če se uveljavlja inteligenca v javnem življenju, potem ni v njem prostora niti za demagoge in niti za nesposobneže. Ni vendar na svelu tako omejenih volivcev, ki bi glasovali za zastopnika, o katerem je dokazano, da ni za svoje mesto sposoben. O tem pa more in mora izrekal veljavno sodbo samo inteligenca.

Zato bi mogli reči, da je odvisno stanje demokracije v kakem narodu le od vpliva, ki ga ima inteligenca na narod. Možgani naroda so njegova inteligenca in silno slabo izpričevalo za inteligenco je, če ti možgani nimajo nobene vpliva na funkcije narodovega organizma.

Se prav posebno žalosno pa bi bilo to za slovensko inteligenco, ki ima tako svelle tradicije in tako velike zadsluge za narod, ko malokatera druga. Tem tradicijam mora ostati slovenska inteligenca zvesta in jih še povečati z novim delom, z novo aktivnostjo.

Dr. Srškić — demisijoniral.

Beograd, 15. junija. Po vseh razgovorih in pogajanjih med radikalnim centrom in Veljo Vukičevićem je prišlo do zadnjega in najtežjega preloma v današnji vladi. Radikalni center je po svojih glavnih treh zastopnikih Uzunoviću, Maksimoviću in Srškiću vladji Velje Vukičevića stavljal konkretne zahteve, da se Vukičević pri vseh svojih korakih v vprašanju volitev drži parlamentarnega reda. V ta namen so zahtevali, da Vukičević stopi v slik z radikalnim klubom, da bi spopolnitev vlade izgledala kot izraz razpoloženja vsega radikalnega kluba. To so bili zadnji poskusi, ki jih je napravil radikalni center napram Vukičeviću. Toda Vukičević je ostal na svojem dosedanjem stališču in to je dalo povod za končni prelom med njimi in med radikalnim centrom.

Prva posledica preloma je ostavka, ki jo je dal včeraj pravosodni minister dr. Milan Srškić v roke predsednika vlade Vukičevića. Razen tega se je razširila vest, da je dal ostavko tudi dr. Perić. Toda Perić je to vest dementiral. Tudi Srškić je svoj korak ohranil tajen, ali svoji najožji okolici je izjavil, da je njegova ostavka definitivna in ne morebiti samo pogojna. Dr. Srškić ni hotel o svoji ostavki dati nobenega pojasnila, in sicer prav zato, ker je smatral za potrebno stvar ohraniti tajno vsaj dotlej, da se vidi, kak vplis bo ta korak napravil na poklicanih mestih.

Kakor smo izvedeli iz dobro poučenega vira, je Velja Vukičević o zahtevah, ki jih je postavil radikalni center glede Bože Maksimovića, rekel: »Nóčem nikake Božine diktature, če tudi bi moral zato zapustiti vladu, kajti videl sem njegove moči in ga zato tudi ne potrebujem.«

Vukičević dobil volilni mandat.

Beograd, 15. junija. Ob tričetrti na 10. je Velja Vukičević odšel iz predsedstva vlade. Prej pa je bil dolgo časa v dvornem maršalatu. Pri Vukičeviću sta bila Voja Marinković in Ilija Mihajlović. Novinarji so vprašali Mihajlovića, ali se kmalu sestane radikalni klub ali glavni odbor stranke. Mihajlović je na to odgovoril, da se gotovo sestane, samo da ne ve kdaj.

Vukičević je na vprašanje novinarjev, ali bo šel drugi dan v Topolo, odgovoril, da to še ni gotovo, ker je malo utrujen. Za vsak slučaj ima kurirja in bo ta šel, če bo potrebno. Mislijo, da je Vukičević hotel s tem naglasiti, da se ukaz, ako bo podpisan, pošlje lahko tudi po kurirju. Vse pa se bo odločilo jutri, je zaključil predsednik vlade pri odhodu.

Beograd, 15. junija. Podpis ukazov o velikih županijah in sreskih poglavarjih smatrajo politični krogi v Beogradu za jako pomembno dejstvo za nadaljnji razvoj političnih razmer, posebno še, če se upošteva, da so bili novi ukazi oziroma nove osebe, ki naj postanejo veliki župani oziroma sreski poglavarji, najspornejše vprašanje med Veljo Vukičevićem in radikalnim centrom. Radikalni center je poslal kot eno svo-

Inteligent mora biti aktiven, to se pravi produktiven in zato je pasivnost v javnem življenju zanj nedostojna.

To je smisel Masarykove poslanice za Slovence in v interesu našega naroda je, da bi smisel slovenska inteligenca pozitivno razumela in krenila na pol aktivnega poseganja v javno življenje.

V lakem položaju je Vukičević včeraj popoldne odšel ob 4. v Topolo.

V političnih krogih sodijo, da je ob takem stanju stvari politični položaj še bolj zmeden in zamočan. Utegnil bi se sicer temeljito spremeniti. Toda zanesljivo se trdi, da bodo izhod iz tega položaja na vsak način volitve. Vprašanje je samo, kdo bo te volitve vodil in kako se bodo izvršile. Še vedno trde, da bodo volitve 11. septembra.

Poučeni krogi menijo, da se bo Vukičević kmalu vrnil iz Topole in da bo polem položaj precej jasn, kolikor se bo sploh izvedelo, v kakšnem položaju je sedanja vlada.

Radikali, ki so zbrani okrog Vukičevića, trde, da je Vukičević pripravil kandidate za spopolnitev vlade tudi za slučaj, da ne pride do sporazuma z radikalnim centrom. Kot kandidat za ministra ver se omenja predsednik kasacijskega sodišča dr. Dušan Subotić, za ministra pošte Vlajko Kocić, za ministra narodnega zdravstva Aca Savić in za ministra prosvete sedanji pomočnik prosvetnega ministra Obradović.

Radikalni center je zahteval od dr. Srškića, da se solidizira z njim in dr. Srškić se je res umaknil iz vlade. To je zanj tudi boljše, ker je mnenja, da bo v Bosni lažje vodil volitve v opoziciji kakor pa v vladi skupaj z muslimani.

Tako se je radikalni poslanski klub in glavni odbor radikalne stranke zedinil v nasprotju proti Velji Vukičeviću.

Oni radikali, ki so za Vukičevića, pravijo, da Vukičević pozna položaj med narodom in da ima dovolj moči, da se vzdrži na črti, na kateri je stal do zdaj ne glede na razpoloženje v klubu. Vukičević je uverjen, da sedanji radikalni klub nikakor ni izraz razpoloženja med radikalnimi volilci.

jih glavnih zahtev, da se ti ukazi izdelajo v sporazumu z njegovimi zastopniki. Sedaj pa, ko so ti ukazi podpisani brez sporazuma s centrom, smatrajo politični krogi, da ni nobene druge možnosti, kakor da dobi Velja Vukičević volilni mandat.

O značaju teh ukazov se sinoči ni dalo nič izvedeti. Kakor trde demokracije, bi oni imeli dobiti okrog 12 mest velikih županov. Ker pa se baje izvrše spremembe tudi pri nekaterih radikalnih velikih županijah, se računa, da obsegajo ti ukazi okrog 20 sprememb na meslih velikih županov. Ukaz o sreskih poglavarjih je mnogo obsežnejši, obsega pa najbrž spremembe v Srbiji, Južni Srbiji in v Črni gori.

Pričakujejo vsekakor, da bo v leku današnjega dne Vukičević po svoji avdienci prinesel s seboj ukaz o razpustu narodne skupščine in o razpisu novih volitev.

MARINKOVIĆ REFERIRA NAČELNI-KOM KLUBOV.

Beograd, 15. junija. Včeraj opoldne se je vršil sestanek načelnikov parlamentarnih skupin. Prisotni so bili: Predsednik narodne skupščine Marko Trifković, Ljuba Davidović, dr. Anton Korošec, Ilija Mihajlović, dr. Ante Trumbić, dr. Šefkija Behmen, dr. Nikola Drlić, dr. Nikola Nikić in dr. Gregor Žerjav.

Na tem sestanku je zunanji minister dr. Voja Marinković referiral o zunanje-političnem položaju naše države, zlasti pa o sedanjem jugoslovansko-albanskem konfliktu. Orisal je razvoj dogodkov v sporu naše države z Albanijo. Za tem referatom se je razvila diskusija.

Ukaz o novih velikih županijah podpisan.

Beograd, 15. junija. Predsednik vlade Velja Vukačević se je vrnil iz Topole o 8.15. V predsedništvu vlade je izjavil zbranim novinarjem, da mu je kralj ob priliki včerajšnjega njegovega poseta podpisal ukaz o imenovanju velikih županov in sreskih načelnikov. Kralj je vzel na znanje tudi demisijo ministra pravde dr. M. Srškića. Za njegovega namestnika je postavljen dr. Ninko Perić. Nadalje je izjavil Velja Vukičević, da bo danes dopoldne odšel zopet v Topolo. Nadeja se, da bodo ob tej priliki definitivno rešena vsa vprašanja, ki se tičejo vlade, razpusta narodne skupščine in razpisa novih volitev.

UKAZ O RAZPUSTU SKUPŠČINE BO DANES PODPISAN.

Beograd, 15. junija. Nekateri politični krogi so še vedno mnenja, da se razpust narodne skupščine in razpis novih volitev odgodi za ugodnejši čas. Velja Vukičević bo danes odšel h kralju v avdienco. S seboj bo odnesel tudi ukaz o razpustu narodne skupščine in o razpisu novih volitev. Splošno se sodi, da bo kralj ukaza podpisal in da bo dobil Velja Vukičević mandat za sestavo volilne vlade.

SVET ZVEZE NARODOV BO RAZPRAVLJAL O ALBANSKO-JUGOSLOVANSKEM KONFLIKTU.

Berlin, 15. junija. V politični javnosti prevladuje mnenje, da je najvažnejše vprašanje, ki se mora rešiti na 45. zasedanju Sveta veze narodov — albansko-jugoslovanski konflikt. — Trdijo, da je Mussolini naročil svojemu zastopniku v Ženevi, da takoj zapusti sejo Sveta Zveze narodov, ako bo prišel na dnevni red albansko-jugoslovanski spor. Dobro informirani krogi celo trde, da se bo razpravljalo albansko-jugoslovansko vprašanje v tajni seji.

SOVJETI DIVJAJO VEDNO BOLJ.

Varšava, 15. junija. Iz Rusije javljajo, da vlada v sovjetski Rusiji teror. Čeka obsoja kontrarevolucionarje na smrt, ne da bi se jih stavilo pred redna sodišča. Vsaka količina politično sumljiva oseba je takoj aretirana. V ponedeljek je v Vladivostoku tekla kri. Dosedaj je padlo že nešteto žrtev rdečega terorja. Justifikacije izvršuje državno-politična policija, naslednica zloglasne čke.

VESTI O ODSTOPU DR. BENEŠA.

Praga, 15. junija. V diplomatskih krogih se trdi, da bo sedanji češki zunanji minister dr. Beneš — odstopil od svojega mesta. Njegov naslednik bo baje dosedanji češkoslovaški poslanik v Rimu Mastny, ki je poznan kot izborni diplomat.

ALBANSKO PREBIVALSTVO SE BOJI POSLEDIC KONFLIKTA Z JUGOSLAVIJO.

Rim, 15. junija. Poročevalec »Picola« v Zadru je poslal dolgo poročilo, v katerem trdi, da je prelom diplomatskih odnosov med Tirano in Beogradom povzročil v severni Albaniji precej vznemirjenja. V Zadru odobravajo energičen nastop albanske vlade, ki se je odločno zavzela za svojo narodno čast in za svoj ugled. (!) Vendar pa z nekako bojaznijo čakajo na daljnji razvoj dogodkov, ker so poskušali elementi, ki so zbežali v Jugoslavijo, na meji izzivati nered.

Pojasnila še vedno ni.

Pod naslovom »Moder branitelj slovenskega gospodarstva« odgovarja »Jutro« na naša izvajanja, seveda z isto netaktnostjo kot prej. Ponavlja svoje stare trditve in se kot v prejšnjih člankih, tudi v tej najnovejši beležki ogiba razpravi o glavni stvari.

Naj zato še enkrat ponovimo, kaj je po našem mnenju glavna stvar v vsem sporu. Od poslancev SDS je bilo zahtevano, da sme podružnica Drž. hipotekarne banke določiti aktivno ko pasivno obrestno mero le v soglasju z bankami. Kako more ta zahteva postati nevarna za naše trgovce, obrtnike in industrijalce smo jasno pokazali. In zato smo zahtevali pojasnila, kako je to sodelovanje z bankami zamišljeno. Kljub dvakratnemu pozivu in kljub dvakratnemu odgovoru »Jutra« pa tega pojasnila še do danes nismo prejeli in zato mislimo, da je bilo naše vprašanje tem bolj umestno. Molk na naše vprašanje pa opravičuje tudi strah, da to sodelovanje vendarle ne bi bilo tako nedolžno, temveč da je ravno v tej stvari jedro vse stvari.

Vse drugo pa, kar govori »Jutro«, so sa-

mo lepe besede, ki se nanašajo čisto na stransko vprašanje in ki imajo za »Jutro« še to nerodnost, da dokazujejo, kako silno je bila napačna politika SDS, ki se je skoraj ponašala s tem, da je bila bolj centralistična od beograjskih centralistov.

Kar se pa tiče prislilnega ironičnega vzklika o naši modrosti, pa bodi povedano, da gre že danes zaradi visokih obresti denar v Vojvodino in Srbijo in da je presneto samoposebi razumljivo, da bi slovenski vlagatelj, če že vlaga denar v Drž. hipotekarno banko, vlagal v ono podružnico, ki mu daje višje obresti, ne pa v ono, ki mu daje manjše. Enako pa je jasno tudi to, da bi mogla ljubljanska podružnica Drž. hipotekarne banke dati posojila v Sloveniji le, če bi imela tudi slovenske vloge. Zato si naj »Jutro« svoje ironične komplimente prihrani lepo za sebe in naj raje pojasni, kako je bila mišljena intervencija, da morejo banke uplavit na obrestno mero Drž. hipotekarne banke.

O tem je debata in samo o tem treba govoriti.

Francija in komunizem

NAMERE VLADE IN PARLAMENTARNE DEBATE. — POLEMKA V ČASOPISJU.

Pariz, 19. junija 1927.

Že mnogo pred prelomom med Londonom in Moskvo je bilo opaziti v vladnih strankah, radikalni in radikalno-socialistični, znake notranje politične preorientacije. Vse to pomeni tihe priprave za novo razporeditev političnih sil z ozirom na državnozbornske volitve, ki bodo začetkom l. 1928. Dočim so radikali in radikalni socialisti še pred pol leta izjavljali, da nimajo sovražnikov na levi, izjavljajo danes to za važno korekturo: nimamo sovražnikov na levi, razen tistih, ki sprejemajo ukaze iz Moskve. Jasno je, da leti to na komuniste.

Prvi javni napad na komunizem je izvršil že dne 23. aprila v Alžiru notranji minister Sarraut (radikal). Pred štirinajstimi dnevi je komunistični poslanec Cachin zahteval v zbornici od ministra pojasnila o njegovem govoru v Alžiru. V svojem odgovoru je Sarraut na veliko zadovoljstvo desnice in prikrito negodovanje mnogih strankarskih tovarišev ostro obsojal defetizem komunistov, ki delajo v treh smereh: rušijo armado, rušijo kolonialno delo Francije in špijonirajo v korist tuje države. Toda temu je treba narediti konec in to ne bo težko. Dovolj je, da parlament izglasuje v zmislu obstoječih zakonov izročitev nekaterih obtoženih komunističnih poslancev sodišču. Na razočaranje desničarjev, ki so dotakrat živahno odobraval, je Sarraut nadaljeval v milejšem tonu: Franciji ni treba niti revolucije niti reakcije. Ne maramo niti komunistične diktature niti diktature kakšnega odročnika (fašista). V tem zmislu je končal Sarraut svoj triurni govor.

Nato je govoril socialistični voditelj gosp. Blum, ki se je žudil ministru, da ne razlikuje med moskovsko vlado in tretjo internacionalo, ki je privaten organ. Vpraša, kakšnega obsega bo napovedana borba proti komunizmu in kaj misli vlada glede vzdrževanja diplomatskih odnosov z Moskvo.

Odgovoril mu je zunanji minister g. Briand, ki očitno ne soglaša povsem z izjavami g. Sarrauta v tem smislu: Govor notranjega ministra se nanaša na notranjo politiko. V kolikor je tangiral Moskvo, je imel v mislih tretjo internacionalo, kajti če bi bila mišljena ruska vlada, bi bilo to vprašanje zunanje politike in bi bil na tribuni jaz. Smatram, da zunanja politika naše države ne sme biti odvisna od improvizacij ene parlamentarne seje. Ne bi vzel resno svojega položaja, če bi vezal usodo svoje države v takšnih okoliščinah.

G. Briand je ponovno dokazal kako trezno gleda na sedanji politični položaj. Kljub posetu g. Doumerguea v Londonu, ki se smatra za obnovitev »iskrene zveze« (entente cordiale) z Anglijo, ne stopa na nevarna polja angleške zunanje politike in si ne pusti vezati rok, kajti na podlagi te parlamentarne debate smo upravičeni smatrati predvidevano antikomunistično akcijo kot notranjo zadevo Francije, ki naj ostane brez vpliva na odnose z oficijelno Rusijo.

Poglejmo še kaj pravi časopisje z ozirom na zadnje dogodke v Angliji in Mussolinijev govor, kar je v tesni zvezi z omenjeno parlamentarno debato. Izrazito desničarsko ča-

sopisje brez izjeme odobrava ukrepe angleške vlade in poziva vlado, da stori isto in prekine odnose z Rusijo, češ, ves civilizirani svet mora v enotno fronto proti destruktivnemu azijskemu elementu Sovjetov, ki postajajo vedno večja nevarnost za civilizacijo zapada. Množe se celo knjige, ki kličejo na obrambo zapada.

Isto desničarsko časopisje pa po večini obsoja tudi fašistovski reakcijo, zagovarjajoč demokratična načela in mirno sožitje narodov. Zadnji Mussolinijev nastop je zbudil mnogo ogorčenja. Edino nacionalistična »Action Française« (ki je pravzaprav tudi fašistovska le na drugi podlagi, op. ur.) je smatrala govor fašistovskega prvaka za zelo pameten. Po njenem (Action Française) mnenju ni zločin, zločin je samo preuranjena vojna, no, in ker je »duce« postavil te vojne namere šele v dobo med 1935—40 letom, se ji zde njegova izvajanja čisto na mestu. V kakšno smer naj bi bila umerjena ekspanzija Italije v bodočnosti, si »Action Française« najbrže ni na jasnem.

Zmernejše časopisje, časopisje sredine, ki je najjačje po številu, ima kot zastopnik večine javnega mnenja in odgovarjajoč parlamentarne večine, drugačno mnenje glede odnosov z Rusijo in glede omenjenega Mussolinijevega govora. »Naj citiram kot dokaz člankarja »Quotidien« (26. V.):

Francija se zaveda, da je sovjetska diplomacija nasporna interesom mnogih zapadnih sil v Aziji. Vemo tudi, da sovjetski diplomati v inozemstvu vedno podpirajo komunistično propagando. Tudi vemo, da se Sovjeti pečajo s špijonažo vsaj toliko ali pa več kot druge vlade. Toda poznavalec razmer mora zmagati z glavo nad manevari angleške vlade, ker so ji na razpolago legalna sredstva, ki jih dajejo pogodbe in mednarodno pravo. Zato se na podlagi »razkritij« g. Baldwinja še ne smatramo prisiljenim, vreči sovjetske diplomate skozi vrata.

In, evo, kaj pravi »Volonté« (25. V.):

Podreli mostove, se pravi, onemogočiti možnost prijateljske rešitve vprašanja sovjetske propagande v Aziji, s tem ne bo paralizirana in tudi v Angliji sami ne bo ugasnila po prelomu. Nasprotno mnenju angleškega premijera, smatramo, da diplomatski odnosi niso nevarnost za mir, naj si bodo izpostavljeni še takšnim zlorabam. Prelom pa je odprto okno vojne.

Iz vseh teh člankov, kakor tudi iz govora gosp. Brianda je razvidno, da je Francija predvsem zainteresirana na tem, da počiva varnost držav na solidni mednarodni organizaciji miru. Smatra nevarnost komunizma za realno in je torej akcija potrebna, vendar pa se ji ne zdi umestna brutalna represija, temveč premišljena in francoskim razmeram odgovarjajoča politika. Tudi ne more pod izgovorom borbe proti komunizmu vezati svoje zunanje politike slepo z angleško, ki se tako na Kitajskem, kakor v Indiji in Egiptu izpostavlja velikim nevarnostim.

Sta-Men.

Ameriški intelektualci proti fašizmu.

Glavna opora fašizma, simpatije anglosakega sveta, se pričenja rušiti. Anglosaški svet je spoznal vso notranjo nemoralno fašizma in sedaj vstaja polagoma prav tako odločno v boj proti fašizmu, kakor ga je preje podpiral iz reakcije proti bolševizmu. K temu preobratu so največ pripomogli ameriški emigranti, ki po vsem svetu z vso energijo odkrivajo strahote fašistovskega režima in kličejo svet v boj proti fašizmu.

Pred kratkim se je vrnil iz Amerike prof. Salvemini, ki je priredil veliko propagandno turnejo po Ameriki proti fašizmu. Imel je poln uspeh in italijanski izseljenci v Ameriki vstopajo trumoma v protifašistovski tabor. Jediní, ki še simpatizirajo s fašizmom v Ameriki so finančni krogi in to iz lahkega razumljivih razlogov.

Po svojem povratku je objavil Salvemini v italijanskem emigrantskem listu anketo ameriških intelektualcev o fašizmu. Nad 50 prvih ameriških intelektualcev je podalo v tej anketi svojo sodbo o fašizmu, kako pa je ta uničujoča za fašiste, par primerov.

E. Ross profesor univerze v Wisconsinu pravi: Fašizem je najbolj strašna stvar na pozornici današnjega političnega življenja. Moramo pozorno zasledovati razvoj te živali v Italiji in po svetu.

Pastor John Holmes iz Njujorka piše: Fašizem je brez dvoma najbolj pogubonosni in najbolj sramoten režim v Evropi. On je inkarnacija nasilja. On pomeni samo povratek k starim sistemom tiranstva in okrutnosti. Mussolinijeva megalomanija je njegov popoln simbol, njegov značaj pa je norost. Z enim napadom je fašizem odnesel Italiji vso slavo risorgimenta. Dokler bo trajal fašizem, ni svobode v Italiji. Delovati proti fašizmu je prva dolžnost človeštva.

Elliot, profesor na Harvardski univerzi pravi: Italijani so mnogo bolj od fašizma... Mussolini je največji neprijatelj fašizma. Neki francoski kralj je dejal ko fašizem: L'été c'est moi. (Država sem jaz, Ludvik XIV. op. ured.). a neki drugi: Après moi le déluge. (Po meni vesoljni potop, Ludvik XV. op. ured.). Ravno to se bo tudi zgodilo Mussoliniju.

Predsednik ameriške družbe za pravost Felix Adler: Demokracijo bijejo danes od dveh strani. Z ene strani, manjšina, ki vlada v Rusiji, z druge pa fašistovska diktatura.

Jerome Davis, profesor na univerzi v Jale-u: Italija je uničila vse pravice svojih državljanov in je postala plen despota. Ubogi, požigajo so direktno naročeni od Mussolinija. On je opetovano proslavljal zločine, ki so jih

zagrešili njegovi ljudje. Zalosno je, da mi, ki smo iz moralnih razlogov obsodili boljševizem, da pogosto ploskamo Mussolinijevemu delu za »zakon in mir«.

Vse te in slične izjave ameriških intelektualcev dokazujejo, da izgublja fašizem povsodi simpatije in da ni več daleč čas, ko bo po vsem svetu ravno tako osovražjen kakor okrutni sovjetski boljševizem.

Jasno je, da to ne more ostati brez posledic tudi na notranje italijanske razmere in ni čuda, da je Mussolini v Italiji vedno bolj osamljen in da se že med fašisti pojavlja vzkljak po Brutu.

ZASEDANJE SVETA ZVEZE NARODOV.

V ponedeljek, dne 13. junija ob 11. uri dopoldne je otvoril angleški zunanji minister sir Austen Chamberlain, kot predsednik — 45. zasedanje Sveta Zveze narodov. V svojem uvodnem govoru je opozoril na angleški predlog, da za Zvezo narodov ni potrebno veliko število zasedanj. Po mnenju Anglije bi se morala vršiti na leto samo tri zasedanja Sveta Zveze narodov in ne štiri, ko do sedaj.

Ta svoj predlog je utemeljeval Chamberlain tudi s tem, da se je svetovni politični položaj tako stabiliziral, da je sedanje zasedanje Sveta Zveze narodov nepotrebno.

O angleškem predlogu, da se število zasedanj Sveta Zveze narodov skréi od štiri na tri vsako leto, je govoril generalni sekretar in predlagal, da se angleški predlog odloži do septembra, ko se bo vršilo jesensko zasedanje. Ta predlog generalnega tajnika je bil sprejet.

Poleg predloga Anglije je prišlo na dnevni red poročilo juridične komisije o kodifikaciji mednarodnega prava. V tej komisiji sta sodelovala dr. Schücking iz Nemčije in Poljak Zaleski.

Nato je Svet Zveze narodov sprejel na dnevni red važna vprašanja, ki se tičejo Danske. O teh vprašanjih je svet razpravljal v torek 14. t. m.

Za tem pa se je vršila tajna seja Sveta. Dozvalo se je, da se je na tej seji razpravljalo o nemškem zračnem prometu. Svet je sklenil — po glavnem referatu nemškega zunanjega ministra dr. Stresemanna — da se to vprašanje odloži kot že rešeno z dnevnega reda.

V torek je prišlo na dnevni red tudi poročilo litavske vlade o neresenem vprašanju Klajpede.

Politične vesti.

— Razgovori evropskih državnikov v Ženevi. Ob priliki zasedanja Sveta Zveze narodov v Ženevi so imeli vodilni evropski državniki številne konference. Tako je bil francoski zunanji minister Briand v spremstvu prof. Hesnarda pri dr. Stresemannu. Dr. Stresemann se je nato sestal v hotelu »Beau rivage« s Chamberlainom in z njim dalje časa konferiral. Državni sekretar v. Schuberer je imel daljši pogovor z belgijskim zunanjim ministrom Vanderveldem. Ta dva državnika sta konferirala o vprašanju zasedbe in izpraznitve nemškega ozemlja ob Renu. Dr. Gauss se je mudil pri justičnem ministru Litavske ter konferiral z njim o litavskih teritorialnih vprašanjih, osobito o vprašanju teritorijev ob reki Klajpedi. — Pogovor med Stresemannom in Chamberlainom je trajal skoro poludrugo uro. O večrajših pogovorih varujejo posamezni evropski državniki strogo diskrecijo. Med nemškimi političnimi krogi ni posebnega optimizma. Govorijo, da se bo Nemčija zelo zanimala za vprašanja, katere bo reševal Svet Zveze narodov, ker je to v interesu Nemčije in Zveze narodov.

— Druga sovjetska nota Poljski. Iz Moskve je dospela v Varšavo druga sovjetska nota, v kateri sovjeti zahtevajo: 1. Poljska vlada se obveže, da podvzame vse potrebne korake, da bo preiskava o atentatu izvedena do zadnje podrobnosti in da se odkrijejo vsi eventualni sokrivci in iniciatorji atentata, ter da bodo vsi ti eksemplarično kaznovani. 2. Da poljska vlada na podlagi poljskih zakonov pripusti zastopnikom sovjetske vlade aktivno sodelovanje pri sodni preiskavi o atentatu. To pravico, da je že sam Zaleski priznal Rusiji in zato upa Litvinov, da bo izpolnjena. 3. Sovjetska vlada zahteva, da poljska vlada v svrhu preprečenja terorističnih akcij razpusti vse protikomunistične organizacije in vse protiboljševske teroristične elemente prežene iz Poljske. Te svoje neverjetne zahteve utemljuje sovjetska vlada s tem, da ima v rokah dokaze, da je Poljska s svojo toleranco podpirala organiziranje protisovjetskih teroristov. V tem oziru bo sovjetska vlada v kratkem poslala poljski vladi prepis teh originalnih dokumentov. Sovjetska vlada smatra za dokazano, da je atentator dobil takoj po svojem begu iz sovjetske Rusije poljsko državljanstvo, čeprav je poznan kot sin odličnega ruskega protirevolucionarja. S tem da je poljska vlada dajala protikomunistem poljsko državljanstvo, jih je vzela pod zaščito poljskega zakona in jim omogočila delo proti sovjetski vladi. Atentat Koverde je samo ena mala epizoda v divji akciji, ki se izvaja proti sovjetski Rusiji. Največji dokaz te borbe je prelom odnosov med Londonom in Moskvo. Litvinov izreka koncem svoje note nado, da bo poljska vlada zadovoljila zahtevam sovjetrov in tako omogočila, da pride med Poljsko in Sovjetsko Unijo zopet do normalnih odnosov.

— Sovjetska nota za poljsko vlado nesprijemljiva. V svojih komentarjih o drugi sovjetski noti povdarja poljski tisk skoraj soglasno, da je poljska vlada storila že vse, kar je mogla storiti in da je več kot dokazala svojo dobro voljo. Vsa zadeva je za Poljsko likvidirana. Kar se tiče preloma odnosov med Londonom in Moskvo, pa nima poljska vlada nobene zveze s to stvarjo. Kar se pa tiče zahteve po izgonu protiboljševikov iz Poljske, bi bilo mnogo bolj pravilno, če bi poljska vlada izgnala vse pristaše III.

internacionalne, ker ti pri vsaki priliki pokazujejo svoje direktno nasprotstvo do Poljske in drugih držav. Vsa stvar je za Poljsko likvidirana in poljska vlada je že vse potrebno storila, da bodo odnosi med Poljsko in sovjetsko Rusijo zopet normalni. — Sovjetska nota je naravno za Poljsko v vsakem oziru nesprijemljiva in je vzbudila vsled drznih zahtev prepotentnih sovjetrov samo ogorčenje.

— Poraz komunistov pri nadomestnih volitvah v Parizu. V nedeljo so se vršile v Parizu očje volitve v departmanu Aube med komunističnim kandidatom in kandidatom umerjene desnice. Ker je vodja socialistov Blum pozval socialiste, da glasujejo za komuniste, je bilo pričakovati, da komunistični kandidat tudi zmaga. Toda prišlo je drugače in komunistični kandidat je ostal s 27.300 proti 28.148 glasovi v manjšini.

— Zmaga Wirtha in njen pomen. Odločen nastop bivšega nemškega drž. kancelarja dr. Wirtha proti preozki zvezi centruma z nemškimi nacionalci, kot izrazitimi nasprotniki republike, komentira »Der oester-Volkswirth« tako-le: Polagoma postaja jasno, kaj pomeni dr. Wirthov slučaj za nemški razvoj. Sedaj je razumljivo, zakaj je hitel Wirth od enega mesta do drugega, da je povsodi ne samo pristaše centruma, temveč državno zvezo črno - rdeče - zlato klicel k boju. Wirth je bil v teh dneh most med socialno demokracijo in centrumom — ta most se je obnesel. Moral je socialni demokraciji dokazati, da so v centrumu zanesljivi pristaši republike in moral je centrum znova prisiliti k tej politiki. In resnično: socialno - demokratski občni zbor v Kielu je z ogromno večino odklonil predlog, da preide stranka v načelno opozicijo in predsedstvo centruma je bilo daleč od tega, da bi neposlušnega (dr. Wirtha) izključilo iz stranke. Poslanec Stegerwald je v imenu centruma odgovoril soc. demokratskemu zboru v Kielu. Priznal je, da je vsled kulturno politične vzdržnosti socialne demokracije v Kielu razgovor oiažšan. Centrum mora uvideti, da delavstvo s sedanjim stanjem ne more biti zadovoljno. V dobi nacionalizacije ne sme nihče misliti, da more delavstvo trajno stati brez vpluga in vpliva ob strani. Dasi je Stegerwald bolj desno orientiran, je vendar tako blizu Wirthu, da znjim vzklika: Gre za to, da se pridobijo za državo milijoni, ki žive od svoje delovne sile in da se da proletarskim masam varstvo in obramba države. — V »Westdeutsches Volksblatt« pa piše Joos: »Ti, ki mislijo, da je izginil vpliv Wirtha v množicah pristašev centruma, se udajajo nevarni zmoti. — Delo Wirtha je bilo malenkostnim taktičarjem na kljub — več ko dokaz značajnosti, bilo je politika.«

Kratke vesti.

Finska vlada je protestirala proti usmrtni tve finskega podpolkovnika Elverguma, ki je bil med onimi 20 nesrečnejši, ki so jih dali sovjeti umoriti.

Bavarski finančni minister Strauss je padel v Berlinu iz tramvaja in bil na mestu mrtve.

Ustanovitelj nove češkoslovaške cerkve dr. Karl Fasky je umrl v nedeljo v Pragi v starosti 47 let.

Ekonomska kriza v Italiji vedno večja. »Daily Herald« javlja, da je prišlo v Italiji v konkurz 1260 trgovskih tvrdk. Celo tvornica Fiat v Turinu je v težki krizi.

Med angleško in egiptovski vlado je bil dosežen sporazum glede organizacije egiptovske vojske in je s tem konflikt med Egiptom in Anglijo likvidiran.

Bivši angleški poslanik v Moskvi Robert Hodson je z ozirom na sovjetske obtožbe odgovoril z daljšo izjavo, v kateri zavrača vse obtožbe kot izmišljotine ali navadne laži.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI.

Opera:

Začetek ob 20. uri zvečer.

15. junija, sredo: »Brivec sevilijski«. — Izven. — Gostovanje v Kranju.
16. junija, četrtek: »Grofica Marica«. — Izven. — Gostovanje v Kanju. Začetek ob 16. uri.
17. petek, petek: »Tajda«. — Red C.
18. junija, sobota: »Orlov«, opereta. — Red B.
19. junija, nedelja: »Grofica Marica«. — Izven. — Na korist bolniškega fonda Udruženja gledaliških igralcev.

Drama:

Začetek ob 20. uri zvečer.

15. junija, sredo: »Večni mladenič«. — Red D.

»SOCIALNA MIŠEL«.

Izšla je 6. letošnja številka »Socialne misli«. Vsebinska je sledeča: Članki in razprave: Br. Breclj A.: Oblastna samouprava in socialna politika. Dr. Tominec A.: Človeška družba in zločini. (Konče prih.) Dr. Sušnik L.: Prosveta v baltičkih državah. (Konče.) Dr. Gantar K.: Naši prvi sociologi. (Konče prihodnj.) Erjavce F.: Pregled zgodovine del. gibanja med Slovenci. (Dalje prihodnj.) — Pregled: Politični pregled: Obnova mirovne politike. (Fr. S.) Italija in naši sosede. (J. Sedivy.) Misteriozna vlada. (Fr. S.) Kulturni pregled: Hrvatska savremena literatura. (B. Dulibić.) Literatura. Socialni pregled: Letošnji franc. soc. leden v Nancyju. (R. J.) Socialni položaj avstr. delavstva. (F. A.) Literatura. Gospodarski pregled: 10 milijonov zadrugarjev. (Dr. L. Campa.) Literatura.

Slovenska knjižnostna razstava v Parizu. Slikar Ante Trstenjak in kipar Niko Pirnat razstavita svoja dela v Parizu v galeriji Carmine (51, Rue de Seine). Razstava obeh slovenskih umetnikov, ki se že dalj časa mudita v Parizu, bo odprta od 16. do 30. junija.

Žalostna in na stranski tir speljana polemika „Nove Dobe“.

Posebnost svoje vrste je polemika, kakor jo vodi sam. demokratska »Nova Doba«. V kratkem so v Celju občinske volitve in zato je na dnevnem redu debata o občinskem gospodarstvu in o programih in delih strank, ki se polegajo za zaupanje volivcev. Samo to je na dnevnem redu, če se namreč hoče vsaj deloma zadostiti namenu volitev. Ampak dično »Novo dobo« to ne briga in neženirano je iz stvarne politične debate naredila polemiko zaradi majske deklaracije.

In zakaj? Zato, ker je »Cillier Zeitung« napisala uvodnik o tej deklaraciji in sicer na način, ki Slovenca ne more zadovoljiti. Zaradi tega pa je »Nova Doba« vsa pokonci in se zgrajča ter napihuje, da je groza.

Toda vse to zgražanje in ogorčenje je vseskozi neprisilno in samo figovo pero, ki nagoto odkriva, ne pa pokriva. Ali so gospodje od nadslovenske »Nove dobe« z integralnim jugoslovenstvom po vrhu res pričakovali, da bo nemški list pisal o majski deklaraciji tako, da bodo Slovenci navdušeni? Ne bodite vendar otročji, vsaj je dosli, če ste smešni.

Kdo, za vraga, pa se čudi, če niso Nemci niso danes navdušeni za majsko deklaracijo, ko pa je ta pomagala rušiti Avstrijo? Ali res misli »Nova Doba«, da morajo Nemci samo iz strahu pred papirnati kanoni »Nove dobe« uganjati hinavščino?

Nemci pač gledajo na majsko deklaracijo drugače kot mi in to že celih deset let in tako bo tudi ostalo. Sedaj pa pride »Nova Doba« in misli, da je odkrila najmanj Ameriko, ko pripoveduje svojim preplašenim tetam, da niso celjski Nemci prav nič navdušeni za majsko deklaracijo, temveč o njej celo nesposlljivo govore. Oh, gospoda, kako nebeško divna je vaša iznajdljivost.

Pa naj ima »Nova Doba« prav, da je ogorčena, ker na vse zadnje je dobro, da ne zdihuje le po starih časih, ko je cvelelo prvakarstvo, temveč da za izpremembo tudi malo zarentači.

Toda vprašamo: Kaj pa ima majska deklaracija opraviti z občinskimi volitvami v Celju? To naj nam povejo novodobni celjski Kolumbi Majska deklaracija je vendarle v prvi vrsti delo »klerikalcev«, a tudi liberalci imajo pri njej svoje nemale zasluge, boj za Celje pa se vodi med samostojnimi demokrati, kot tipičnimi predvojnimi liberalci ter med klerikalci in z njimi koaliranimi strankami. In naj sedaj vendar nastopi sam. demokratski modrijan in pove, kako naj deklaracijska debata odloči ali imajo v boju za Celje prav liberalci ali klerikalci!

Argument z deklaracijsko debato je torej vseskozi smešen, vseeno pa je razumljivo, da je »Nova Doba« zgrabila za to obglodano kost. Pozicija SDS v boju za Celje je pač tako slaba, da smejo upati generali SDS tudi samo na delen uspeh le, če spravijo ves voliven boj na stranski tir. In tako pridemo do jedra vse stvari.

Tudi celjski esdeesariji vedo, da Nemci ne morejo biti navdušeni za majsko deklaracijo, tudi celjski esdeesariji vedo, da je odvzelje nemške hiše moralo še povečati odpor Nemcev proti kakofonijam »Nove dobe«, toda celjski esdeesariji vedo tudi to, da mora SDS prikriti svoje grehe z narodno trobojnico in odloč vse njih umetno ogorčenje zaradi članka »C. Z.«.

Boj proti Jadranski banki in z njim zvezana več ko stotilijonska škoda slovenskega naroda, Slovenska banka, od katere ima slovenski narod terjati okoli 85 milijonov in od katerih odpade nesorazmerno velik del na Celje, preganjanje uradnikov, občinsko komandiranje v Celju in drugo, vse to so stvari, ki bi morale biti vsakemu celjskemu volivcu vedno pred očmi, če bi se voliven boj vedel pravilno.

To pa se ne sme zgoditi in zato so spravili vso debato na stranski tir in pokrili sebe s slovensko trobojnico in se odeli v avreolo prevojnih narodnih mučnikov.

In da Celjani vse te politične maske ne bi spregledali, zato je narejen ves tam-tam z deklaracijsko debato.

Mislimo pa, da se bo ta račun slabo obnesel, ker presneto bi morali biti nazadnjački Celjani, da bi nasledili na tak političen larifari. Zdrava politika sloni le na gospodarskih principih, ker tako liberalca ko klerikalca, Slovenca ko Nemca, interesira, kako se na magistratu gospodari. In da pride gospodarski princip do zmage tudi v celjski politiki, zato so se združile vse celjske stranke proti SDS.

Vprašanje, na katero ima celjski volivec odgovoriti, je namreč samo eno: Ali se je od polomov bank kaj naučil ali ne, ali pa je ostal zaupljiv in nepreviden, kakor je bil.

Vsi, ki so navdušeni za komando, bodo seveda glasovali tako, kakor jim bo zaukazano, toda svoboden in prevdaren Celjan bo zaupal le svojim očem in svoji previdnosti, ne pa kričavim šlagerjem, pa naj bodo še tako oviti v narodno trobojnico. Ni ta trobojnica simbol, temveč le figovo pero in le popolni politični slepci te zlorabe trobojnice ne vidijo.

Kdor je med temi slepci, naj voli SDS!

Evangelij narodnih manjšin.

Pod tem naslovom objavlja »Neues Wiener Journal« poročilo dr. Wilfana z laskavo ocneno njegove osebe in njegovega delovanja: Voditelj Slovencev v Italiji dr. Wilfan spada med najpomembnejše profagoniste manjšinskih pravic. Kot eden prvih evropskih politikov je prišel do prepričanja, da se za svetovni mir tako važno manjšinsko vprašanje ne da rešiti z štedentističnim

stremljenjem, temveč samo potom odkritosrčnega sporazuma med večinskimi in manjšinskimi narodi. To sporazumljenje skuša doseči dr. Wilfan s tem, da je združil delegate skoraj vseh evropskih narodov v enotno organizacijo v svrhu mirnega zastopstva manjšin. V organizaciji, katere predsednik je, so zastopani pravtako Nemci in Poljaki, kot Italijani in Slovenci, Čehi in Madžari.

Francija in Italija od premirja do Locarnske pogodbe.

(Napisal francoski diplomat.)

Diplomatsko razvozlanje orientalske krize je dalo g. Mussoliniju priliko, da stopi v direktne stike s svojima zavezniškima tovarišema, g. Poincaréjem in Lordom Curzonom. Sešli so se za kratek čas v Ferritu in ta sestanek je bil uvodni prizor za Lausannsko konferenco. G. Mussolini je bil še novinec v svojem poslu, ali vsaj v zunanjih zadevah svojega posla, in je nekoliko razočaral svojega angleškega in francoskega kolega, ko jima je predložil načrt deklaracije, po kateri naj bi Francija in Anglija obljubili, da se bosta od sedaj naprej obnašali napram Italiji na podlagi popolne enakosti. Moral se je pa zadovoljiti s tem, da se je postavil v komuniké o tem sestanku stavek, ki se oddaleč tiče principa, kateri mu je tako zelo ležal na srcu, ki pa ni nič določal in ki je bil torej pravzaprav odveč. Toda ta njegova iniciativa je bila pravzaprav simbolična, če jo pogledamo danes, po treh letih. Tako moramo konstatirati, da mu je prišla iz duše in da je glavna smer njegove politike: postaviti Italijo v vrsto prvih velesil v Evropi.

Lausannska konferenca ni odnošajev med Francijo in Italijo niti poglobila niti zrahljala. Vendar je dala francoski vladi priliko, da znova dokaže svojo dobro voljo napram laški vladi. Ta je namreč zahtevala od svojih zaveznikov garancij za bodočnost, v služaju, če bi dajala Turčija koncesije evropski industriji ali financam. Anglija o tem ni hotela ničesar slišati, Francija pa je tozadevno Italijo pomirila.

Zaeno z ureditvijo orientalskega vprašanja pa so se trudili zavezniki, da pridejo do sporazuma v zadevi nemških reparacij in medzavezniških dolgov, kar je neprestano težilo finančni in politični položaj. In na tem polju se je slednjič udeležila nekaka poglubitvev francosko-laškega zblizanja.

V študij teh vprašanj so ideje in temperament g. Mussolinija prinesli dve novi činjenici: bolj svobodna naziranja, bolj nezavisna od angleških smernic v rešitvi reparacijskega problema in bolj energična trditev, da je ta problem v najtesnejši zvezi z medzavezniškimi dolgi, torej zahteva, da se ta dva problema skupno rešita. Na londonski konferenci, na kateri so se sestali gg. Bonar Law, Lord Curzon, Jaspar Poincaré in de Stefani, je ta slednji, mesto da bi pritrjeval angleškemu predlogom ali jih skušal popraviti v toliko, da bi se dali spraviti v soglasje s francosko-belgijskimi predlogi, potegnil iz svojega žepa dogotovljen načrt, ki je bil vnaprej pripravljen in manj oddaljen od našega načrta, kot od angleškega. Če pomislimo vse to, kar se je bilo med tem časom dogodilo, je morda obžalovati, da ni prišlo do sporazuma med francosko, belgijsko in laško vlado, to se pravi, med tremi glavnimi in celinskimi državami, ki so imele pravo na nemške reparacije in so bile dolžnice Anglije, in da se ni izvršil v onem času na podlagi lastnega načrta, kateremu se je londonski kabineta tedaj le s težavo na zvit način izognil.

Ta načrt je vezal reparacije in medzavezniške dolge, kajti v zadevi nemških reparacij so Italijo najbolj zanimali medzavezniški dolgi. To se sicer čudno čuje, ali je

Dr. Wilfan, ki je začel svojo politično kariero v stari Avstriji kot občinski svetnik in deželni poslanec v Trstu, se mudi sedaj na obisku pri biroju kongresa narodnosti, ki ga vodi generalni tajnik dr. Ammande. Bil je tako prijeten, da je dal našemu sotrudniku na razpolago sledeča izvajanja:

Te dni se je vršila v Berlinu konferenca Unije lig za Zvezo narodov. Konferenci je sledil sestanek zastopstev manjšinskih lig. Ta sestanek je omogočil izmenjavo misli o manjšinskem problemu, kar je bilo tem večjega pomena spričo dejstva, da se topot povabila niso odzvali samo zastopniki manjšin, temveč tudi — in sicer prvič — delegati večinskih narodov in vlad. Izredno značilno je, da so želi govori zastopnika poljskih Nemcev, poslanca svetnika Naumana, pravtako splošno odobranje, kot govori madjarskega delegata dr. pl. Scüllö, židovskega delegata dr. Margulies iz Litomerie in slovenskega govornika. Njihova izvajanja niso vzbujala samo zanimanja zastopnikov manjšin, temveč pravtako zanimanje oficijelnih zastopnikov večinskih narodov. Kaže se pač bolj in bolj, da mednarodno obravnavanje manjšinskega vprašanja zelo napreduje. Problem se več ne odklanja, kot se je pogosto prej, temveč večine si prizadevajo, da bi se uživele v mentaliteto in življenske potrebe manjšin. Spoznanje, da bi bila neizmerna pridobitev za vse evropske države in za vse narode brez izjeme, če bi se posrečilo rešiti manjšinsko vprašanje v pravičnem, res evropskem duhu, se vedno bolj širi.

Kongres narodnosti, ki zbora vsako leto v Zenevi, se skuša rešitvi tega vprašanja približati. Na zadnji pripravljalni odborovi seji je bilo sklenjeno, da naj se vrši kongres od 22. do 24. avgusta v Zenevi. Program zborovanja je že določen. Predvsem se bodo natančno proučavale mednarodne reakcije evropskih manjšinskih vprašanj. Ugotoviti hočemo, v koliko določajo manjšinski problemi ne samo odnošaje med večinskimi in manjšinskimi narodi, temveč tudi medsebojne odnošaje med državami. Da obstoja tozadevno zelo ozke zveze, o tem ni dvoma.

Kot voditelj Slovencev v Italiji izjavljam, da hočemo Slovenci v Italiji najboljšanje izpolnjevati svoje državljanske dolžnosti, da pa hočemo ohraniti pri tem svojo narodno-kulturno individualnost. Sicer je pa ohranitev narodno-kulturno zasigurate manjšine predvsem v interesu države, ki ji manjšina pripada, same. Kajti eksistenca v kulturnem oziru zasigurate manjšine pospešuje na najbolj naraven način prijateljstvo med sosednjimi državami. Po mojem trdnem prepričanju je priznavanje narodno-kulturnih pravic manjšine absolutno združljivo z vsakim režimom, pravtako z monarhističnim, kot z demokratičnim in vsakim drugim. Svoboda manjšin v vseh državah je pogoj za vzdrževanje miru in harmoničen razvoj Evrope.

Da pa se doseže ta cilj, za to ni potreba samo politične uvidevnosti, temveč treba je tudi znanstveno spoznavati, kako se življenje narodnosti izraža. Kongres manjšin se v bodoče ne bo bavil samo z vprašanjem manjšinskih pravic, temveč bo skušal raziskati tudi življenje manjšin in potrebe njihove narodne eksistence. Mogoče bi bil ravno Dunaj, ki je pokazal v povojnem času toliko razumevanja za manjšinska vprašanja predestiran za to, da bi se posvetil »narodnosti vediti«.

Naš prihodnji kongres bo imel izpolniti na tem polju zelo mnogo praktičnih nalog. Predvsem bo šlo za definitivno rešitev vprašanja, kako se ugotovi pripadnost narodni manjšini, v koliko so potrebni za to takozvani »objektivni znaki«, ali pa če zadostuje zaveš skupnosti z narodno manjšino. Dalje se bo ugotovilo, na kak način in potem kakšne statistike ali kakšnim drugim potom se dajo jasno ugotoviti bistvo, število in lastnosti kake narodne manjšine. Kongresa se bodo udeležili delegati skoraj vseh evropskih narodnosti. Vsak delegat bo zastopal trdno strneno organizacijo. Svojo organizacijo smo zavestno in namenoma omejili na Evropo, ker so ti problemi na drugih kontinentih popolnoma drugačni in ravno zdaj vidimo, kako prav smo imeli. V odkritem razgovoru bomo skušali doseči svoja dva

velika cilja: sporazum med večinami in manjšinami in zblizanje evropskih narodov s tem, da zamašimo enega od virov največjih nevarnosti za mir. Na vodilnih mestih najdemo — bodi to hvaležno ugotovljeno — vedno več razumevanja za naše stremljenje. Vlade vedo, da naš kongres ni kongres zatiranih narodov, niti zborovanje emigrantov, temveč da bo združeval samo državljane vseh evropskih držav, ki se zavedajo svoje odgovornosti ter se skušajo med seboj sporazumeti.

Umetnostno-zgodovinsko društvo v Laškem.

V nedeljo, 12. t. m. prirejeni izlet Umetnostno-zgodovinskega društva je nudil društvnikom ter gostom iz Celja in Maribora nenavadno zanimive umetnostne in krajinske užitke.

Vodja izleta, konzervator dr. Fr. Stele, je najprej razkazal stavbo cerkvice Marija Gradec, ki leži kak četrt ure južno Laškega na nizkem holcu nad Savinjo. Poznogot-ska stavba iz začetka 16. stol. ima v notranjosti en sam prostor s tremi lepo čuvanimi baročnimi oltarji. Njen največji okras je ciklus fresk na južni in severni steni ladje, ki je bil šele letos opravljen beleža. Inicijavo za to odkritje je dal dr. F. Stele; izvršeno je bilo s prispevki, katere je nabral dekan v Laškem. Ciklus obsega na južni steni spreod sv. Treh kraljev in Sveto družino, nad tem pasom pa Kristusa na križu in snemanje s križa. Na severni steni je nad Marijino smrtjo naslikano njeno vnebovzeje, poleg pa Kristus kot vinska trta. Freske so bile l. 1926 že dogotovljene in pomenijo za zgodovino našega stenskega slikarstva zelo važen spomenik. Stilistično je v njih z vso jasnostjo izraženo prostorsko misljenje italijanske renesanse; delo je kvalitativno zelo dobro in je posebno po svojih risarskih vrednotah odlično. Vzporeja se organizirano v razvojno vrsto realističnih dekoracij, ki je markirana z novejšo plastjo fresk pri sv. Ožbaltu na Jezerskem, sv. Urhom na Križni gori in sv. Primožem nad Kamnikom, kot najrazvitejši in časovno najmlajši člen. Odkrivanje fresk je prav dobro izvršila delavnica g. Miloša Hohnjeca v Celju. Izletniki so z velikim zanimanjem ledili obširni razlagi dr. Steleta.

Nato so se podali v Laško, kjer so si ogledali župno cerkev, izhajajočo deloma iz začetka 13. stol. in obsegajočo posamezne dele iz raznih dob do baroka. Njena notranja oprema je iz 18. stol. in tvori posebno zanimivost freske J. H. Vogla iz let 1731 in 1738, dve sliki mlajšega Straussa in bogati gl. oltar iz rokokoja. Ogled Valentinčevega lokalnega muzeja s srednjeveškimi plastikami nekdanjega plemiškega sedeža, sedaj sodnije in nekaterih vzdanih rimskih in srednjeveških spomenikov je izžrpal dopoldanski program.

Popoldan je društvo obiskalo dvostolpno cerkev sv. Mihaela na gozdnatem griču. Nudi izredno lepe primere rezljanih oltarjev z mnogimi figurami, ki izhajajo iz dobe baroka. Od sv. Mihaela je krenilo društvo po poti, ki vodi med vinogradi, sadovnjaki in logi proti sv. Katarini, ves čas občudovaje obširni razgled in prijetno gričevnato krajino. V gotski, pozneje predelani cerkvi sv. Katarine so si izletniki ogledali njen glavni oltar z elegantnimi kipi svetnic — devic ter renesančno Rojstvo, edini ostanek nekdanje cerkvene opreme. Po kratkem počitku na gladki trati se je nato vrnila družba v Laško ter odšla z večernimi vlaki proti Ljubljani in Mariboru.

Gotovo je vsak udeležnik tega izleta hvaležen vodji za prireditev, ki je nudila mnogo zgodovinskih in umetnostnih posebnosti. Hvaležni pa so tudi Laščanom, ki so jih pozorno sprejeli in prav posebno okr. glavaruju dr. Maršiču, ki je ves dan žrtvoval za spremstvo in v lepem govoru želel društvu uspešno nadaljevanje dosedanjega prosvetnega dela.

Širite „Narodni Dnevnik“!

istina. V očeh Italijanov je bil glavni problem dolgov, ne pa problem reparacij, to pa iz čisto enostavnega vzroka, ker so relativno malo pričakovali od nemških reparacij, med tem ko so sami dolgovali ogromno vsoto milijard Angliji in Zedinjenim državam. Sicer niso omalovaževali onega, kar bi morali dobiti od svojih upnikov, vendar pa so se mnogo bolj zanimali za to, ali bodo morali ali ne plačati svoje dolžnike. Zato se je g. Mussolini tako točno izjavil o principu »sozavisnosti« obeh problemov.

To je bilo tudi francosko mnenje, in čeprav je bilo francosko zanimanje za reparacije mnogo večje kot italijansko, sta se vendar Francozom stavila obadva problema na isti način. Kako pa je to prišlo, da se pri tem skupnem položaju in široki skupnosti interesov ni upostavljal med Rimom in Parizom konkreten sporazum v enem ali drugem vprašanju? Tudi to se da razlagati edino s popolno nesposobnostjo sporazumeti se in sodelovati. Zgodovina se bo čudila, ko bo konstatirala, da sta skozi več let dve veliki celinski državi-sosedi, upnici istih bivših sovražnikov, dolžnici istih zaveznikov, živeli druga poleg druge, ne da bi se kdaj dogovorile o skupni ureditvi reparacij in medzavezniških dolgov, ne da bi določile minimum onega, kar sta mogli plačati.

Koncem koncev bosta morali Francija in Italija obžalovati, da nista spoznali prednost pozitivnega sporazuma, ki bi koristil interesom obeh. Obžalovati bo pa morala Francija bolj kot Italija, kajti Italija je dobila danes od Zedinjenih držav in Anglije boljše pogoje za odplačevanje svojega dolga, medtem ko se je dolgo časa bala ravno na-

sprotnega. Če bi se pa bili tedaj Francozi z Italijani dogovorili, da upostavijo enotno fronto, bi se tako vršil upor proti anglosaksonskemu pritisku od Severnega do Jonskega morja. Zgodilo se pa je pri tem velevažnem denarnem vprašanju isto kot pri vprašanju pomorskega razoroženja: Francija in Italija sta hodili vsaka svoja pota in dosegli manj, kot bi bili dosegli, če bi bili sodelovali.

Ruhrska zadeva. — Italijansko-grški spor.

Skupnost interesov je pa vendar bila prevelika, da se ne bi obe politiki začeli zblizovati. Po kratki pariški konferenci in polomu načrta, ki ga je bil predložil g. Bonar Law, je postal Italiji jasno, da bo Francija izvršila, kar namerava in kar je že večkrat izjavila, da bo namreč zasedla Porurje in da se ji bo pri tej akciji Belgija pridružila. Ni bilo težko dovesti Italijo do tega, da v tej zadevi sodeluje, ne sicer vojaško — česar od nje nismo zahtevali — temveč tehnično. G. Mussolini je pristal na to, da sodeluje pri zasedbi Poruhrja na ta način, da pošlje tja skupino inženjerjev. Poprej pa se je bil glas laškega delegata v reparacijski komisiji pridružil onima njegovemu francoskega in belgijskega tovariša, ki sta konstatirala, da Nemčija ničesar ne plačuje. Pozneje so laški zastopniki v raznih renških komisijah s svojimi glasovi vedno podpirali francosko stališče, bodisi v zadevah ureditve Poruhrja, bodisi pri pobujanju pasivnega odpora. To omejeno sodelovanje, ki pa je zadostovalo, da se poleg naše odgovornosti angažira tudi italijansko, se nam pokaže v svoji popolni vrednosti šele tedaj, ko ga primerjamo z angleškim nastopom.

Dnevne vesti.

SLOVENSKA PRILOGA »KOPRIV«.

Da bi dobilo večji odjem v Sloveniji, so »Koprivci« uvedli slovensko prilogo. V tem oziru je stvar torej čisto v redu. Ni pa v redu, temveč je naravnost škandal, kakršna je ta priloga. In sicer v tehničnem, ko s moralnem pogledu. Tiskovnih in jezikovnih napak je v tej prilogi toliko, zlasti v prvih časih, ko da bi bila vsa naloga priloge v tem, da devlje slovenščino na Prokrustovo posteljo. Slovenija pa se v dvotipih slika tako, ko da bi bili v Sloveniji sami pijanci in prešestniki in ko da Slovence brez temeljitega primojdušanja sploh govoriti ne bi mogli. Vsa slovenska priloga »Kopriv« je kratkomo tako, da pomeni eno samo žalitev Slovencev. Ni ravno v ponos Slovence, da so to barbarsko prilogo »Kopriv« prenašali brez vsega odpora.

Upamo, da bo ta naš opomin zalegel in da bodo »Koprivci« spoznali, da mora tudi v slovenski prilogi okus biti merodajen.

— **Odlikovanje prijatelja Jugoslovenov.** Te dni je prispel na potovanju po Evropi v Beograd ugledni kanadski publicist Tomaž Gherain. G. Gherain je velik prijatelj Jugoslovanov ter gre našim ljudem v Kanadi ljubeznivo na roko. Za njegove zasluge ga je odlikovala naša vlada z redom Sv. Save III. stopnje.

— **»Uradni list« št. 63 od 11. t. m.** objavlja pravilnik, kako naj se dajo v obtok obveznice loterijske 2 in pol odstotne državne rente za vojno škodo po nominalnih 5000 in 10.000 Din zato, da se vzamejo iz obtoka in se zamenjajo že izdane obveznice po 1000 dinarjev.

— **Posiljka naših novih zlatnikov iz Francije.** Te dni je priplula v sušaško luko francoska ladja s par naboji zlatnikov, v Franciji za Narodno banko kovanih zlatnikov. Posiljka je bila tako z železnico odposlana v Beograd.

— **Kongres jugoslovanskih veterinarjev.** Predvčerajšnjim se je nadaljeval kongres jugoslovanskih veterinarjev, ki je zboroval od 12. do 14. jun. v Beogradu. Popoldne so kongresisti pristvovali dirkam na hipodromu. Zvečer ob 7. uri je predaval Ljubomir Mladinovič. — Včeraj je kongres končal svoje delo.

— **Kongres obrtnikov — zaključen.** Predvčerajšnjim dopoldne se je končal kongres udruženja obrtnikov. Spopolnil se je upravni odbor. Za predsednika je bil izvoljen Vojta Janković. Kongres je sprejel obsežne resolucije, v katerih se povdajajo vse zahteve obrtnikov. Poslan je bil tudi apel na ministrstvo za vere in na patriarha, naj bi v interesu morale prepovedati duhovnikom, da bi sami izdelovali sveče in jih prodajali.

— **40-letnica Sokolskega društva v Novem mestu.** Dne 10. junija je imel zletni odbor svojo prvo sejo, ki ji je načeloval društveni starosta br. Kalčič. Prisostvoval ji je tudi br. Skale, član upravnega odbora, kot kontrolni organ, ter s. Breščakova kot zapisničarica. Odbor se je formaliziral v sledečih odsekih: Stanovanjski (br. Marko Davorin), prehranjevalni (br. Matko Josip), reklamni (br. Modrijan), gradbeni (br. Jevšček), veselični (s. dr. Vašičeva), finančni (br. Povh), rediteljski (br. Avsec), tehnični (br. Papež), železniški (br. Strašek), oskrba steklenine (br. Trdvy), godba in pijača (br. Kalčič). Sklenilo se je tribuno in veselični prostor povečati in ograditi, da bo zletišče odgovarjalo zahtevam velike prireditve. Veselični odsek je prevzela ga. dr. Vašičeva, ki bo s komitejem narodnim dam in gospodičen skrbela za okusno izvedbo na banketu kakor tudi na veseličnem prostoru. Naprosi se za sodelovanje popolno godbo narodnega železničarskega društva »Sloge« iz Ljubljane (kapelnik Bučar) in najame tudi godbo mestnega godbenega društva. Za reklamo bodo skrbeli veliki lepaki, delo našega umetnika B. Jakaca — ime, ki jamči za pristno umetnino okusne reklame. Naprosi se dalje karlovškemu garniziju, da pošlje na sodelovanje oddelek vojaštva, ki bo s svojo vojaško opravo povzdignilo veličastnost naše proslave. Ako bo mogoče, oskrbi zletni odbor tudi posebne kovinske spominske znake, ki bodo obenem služili kot vstopnica za člane. Odbor je trdno uverjen, da se bo slavje vršilo v popolno zadovoljstvo vseh obiskovalcev! Zdravo!

— **Tajski promet v Splitu.** V prvi polovici t. m. je prispelo v Split vsega skupaj 1111 tujcev, in sicer 737 iz naše države, 151 iz Čehoslovaške, 158 iz Avstrije, 32 iz Nemčije, 14 iz Amerike, 15 iz Italije, 4 iz Anglije, 4 iz Rusije, 10 pa iz drugih držav.

— **V Zagrebu je več agentov kot vzorcev!** Zagreb z agenti poplavljen. Vsak dan obišče zagrebške trgovce do 600 agentov vseh mogočih strok. Tako se pritožujejo takozvani krajevni agenti (Platzagent, repräsentant de commerce), ki bi radi konkurenco kolikor mogoče omejili.

— **V Šibeniku je 275 obrtnikov.** Šibeniške oblasti so izvedle popis obrtnikov. Po uradnih podatkih je v Šibeniku 275 samostojnih obrtnikov, 252 pomočnikov in 178 vajencev.

— **Drugo naučno potovanje šolske ladje »Vile Velebit«.** Šolska ladja »Vila Velebit« je odplula te dni s 60 gojenci pomorske akademije v Bakru na drugo poučno potovanje. Gojenci pomorske akademije bodo potovali večinoma po Jadranskem morju, po naših vodah.

— **Prijava za izpraznjena učna mesta na meščanskih šolah mariborske oblasti.** V začetku šolskega leta 1927-28 bo izpraznjenih več mest na meščanskih šolah mariborske oblasti. Učitelji osnovnih šol, ki žele vstopiti v učiteljsko službo iz osnovnih na meščanske šole, naj vpošljejo nekolikove prijava po uradni poti (potom šolskega upravitelja, ki vpošlje prijavo sreskemu poglavarju) do 1. julija 1927 velikemu županu mariborske oblasti (prosvetnemu oddelku) v Mariboru. V prijavi je navesti datum in uspeh zrelostnega izpita, datum in uspeh

usposobljenostnega izpita ter skupino predmetov, za katero se prosilec zanima.

— **Državna trgovska akademija v Ljubljani.** Vpisovanje na drž. trgovski akademiji v Ljubljani za šolsko leto 1927-28 se vrši dne 30. junija in 1. julija od 9. do 12. dopoldne in od 4. do 6. ure popoldne v ravnateljski pisarni trgovske akademije, Aškerčeva ul. 9. II. — V I. letnik se sprejemajo absolventi (inje) nižjih srednjih in meščanskih šol. Za prigašenje iz meščanskih šol je zaključni izpit predpogoj. Prigašenci (enke), naj prinese seboj zadnje šolsko izpričevalo in rojstni list. V ponedeljek 4. julija popoldne ob 4. bo razglašeno na uradni deski, kdo je sprejet. V II. letnik trg. akademije se sprejemajo: A. Absolventi (inje) I. letnika kake drž. trgovske akademije. B. Absolventi (inje) dvorazrednih trgovskih šol pod nastopnimi pogoji: 1. Končno izpričevalo dvorazrednih trgovskih šol mora vsebovati v vseh predmetih pozitivne reče, 2. Prigašenci (priglašenke) se imajo podvreči izpitu iz francoskega jezika, algebre, geometrije, prirodpisa, fizike in trgovske zgodovine v izmeri I. letnika trgovske akademije. C. Prigašenci (priglašenke) s primerno predizobrazbo na podlagi sprejete izpita, kateri obsega nastopne predmete I. letnika: Francoski in nemški jezik (za slučaj ako priglašenec ali priglašenka nima končnega reda v teh jezikih), trgovsko in prometno zemljepisje, trgovska zgodovina, ev. algebra in geometrija, trgovska aritmetika, fizika, trgovstvo, tesnospisje. Vpisovanje v višje letnike se vrši ob istem terminu kakor za I. letnik odnošno pred začetkom šol. I., kar bo pravočasno objavljeno v listih.

— **Cerkveno odlikovanje.** Za častnega šk. konzistorialnega svevnika je imenovan vojda stolnega kora, ravnatelj orgljarske šole, profesor glasbenega konservatorija v Ljubljani in komponist Stanko Premrl.

— **Proslava desetletnice majske deklaracije.** Jugoslovanska Matica je prejela od deklaracijskih proslav se sledeče zneske: Podružnica Jugoslovanske Maticev Polzeli, nabranih po gđ učit. M. Rojnikovi Din 843, podružnica Jugoslovanske Matice Radovljica Din 700, »Sokol« v Braslovčah Din 400, Podružnica Jugoslov. Matice na Jesenicah Din 1647.10. Iskrena hvala! Prosimo tudi druge podružnice in društva, da nam nakažejo izkupične proslave.

— **Prihodnji panevropski kongres** se vrši meseca oktobra v Bruxellesu. Predsedoval mu bo med drugim tudi Aristide Briand, ki je kot znano, častni predsednik panevropske unije.

— **V desetih letih bomo imeli redni zračni prekomorski promet?** Po veličastnem sprejemu v Washingtonu sta bila povabljena Lindbergh in njegova mati od predsednika Coolidgea na diner. Povabilo je sledilo povabilu. Na ulicah so prirejali letalcu desetletniči in desetstotnične burne ovacije. Državni tajnik Kellogg, ki je rojen v Minnesoti, je predstavil Lindbergha, čigar oče je zastopal svoječasn Minnesoto v kongresu Lindbergha »Minnesotski družbi«. Lindbergh je imel pri tej priliki govor, v katerem je prerokoval, da bomo imeli v desetih letih redni transoceanski zračni promet. Zvečer je priredila Lindberghu na čast mestna občina v največji mestni dvorani sijajen banket, ki se ga je udeležilo 5000 oseb. Generalni poštar je izročil pri tej priliki Lindberghu izvod njemu na čast izdanih znamk z njegovo podobno. Razven tega je bil odlikovan Lindbergh z Langley-ovo kolajno.

— **Brezposelnost v Italiji.** Kot poroča Daily Herald iz Lugana, je odpustila velika tovarna avtomobilov Fiat v Torinu letos nad 3000 delavcev. Zadnji dni so odpustili delavcev tovarni na dnevnem redu, tako, da ostane samo tekem tega meseca že okoli 3000 delavcev brez posla.

— **Zaroka danskega prestolonaslednika.** Kopenhaški »Extrablade« poroča, da se je zaročil danski prestolonaslednik Friderik s princezino Marijo Jožefo, hčerko belgijske kraljevske dvojice.

— **Velika tihotapska afera v Karlovcu.** Karlovska policija je prišla na sled velikopoteznemu utihotapljenju saharina iz Nemčije v našo državo. Glavni krivci, navodni dunajski trgovci Teodor Hopher, brezposelni, na Dunaju živeči Poljak Mihael Stojanovski, Monakovčan Ronald Vizauer in Jugosloven Krsta Rističević so aretirani. Imenovani so imeli svoje pomagalice na Dunaju, v Münchenu in v Zagrebu. Saharin so prodajali zagrebškim tovarnarjem likerjev, slaščičarjem, kavarnarjem itd. Ko so bili zaslišan in flagranti, jim je policija zaplenila 25 kg saharina v vrednosti 80.000 Din, ki so ga vihotapili iz Münchena preko Ljubljane v Karlovec. Neki karlovske policijski agent je stvar izvolal. Posrečilo se mu je, da je Hopherja in Stojanovskega, ki sta imela saharin skrit v steni med kupejem in klozetom v železničarja preoblečen ukanil in aretiral. Slednje se mu je pač posrečilo šele s pomočjo vporabe orožja. Tihotapce sta baje finansirala navodna baronica Lamberg in trgovca Kos na Dunaju. Zaplenjeni saharin sta nameravala prodati Hopher in Stojanovski, kot pravita, zagrebškemu kavarnarju Nikoli Rupčiću, Preradovičeva ul. 50. V afero sta baje zapletena tudi dva zagrebška trgovca, ki sta tudi že aretirana.

— **Korekten uradnik z dvema ženama.** Pred kakima dvema mesecema je umrl v Beogradu uradnik zunanega ministrstva N. Kolombani. Pokojnik je slovel kot izredno korekten in priden uradnik. Ob njegovem grobu je slavlilo njegovo ambicijo in korektnost več govornikov-tovarišev. Nedavno je prišla v zunanje ministrstvo črnooblečena, blede in objokana dama, se predstavila kot vdova pokojnika ter prosila, da se ji nakaže pokojnina. Ker so bile njene listine v redu, ji je uradnik seveda nemudoma ustreigel. Tri ali štiri dni pozneje pa se je pojavila pred uradnikom druga dama, ki je pravtako

zahtevala, da se uredi vprašanje njene pokojnine. Uradnik se je začudil. »Kaj?« je dejal, »vi hočete biti Kolombanijeva vdova? Ali morete to dokazati?« — »Seveda«, je odgovorila dama ter potegnila iz žepa pravnoveljavno izstavljen poročni list. Uradniku so se ježili lasje. Kaj takega se mu kljub dolgoletni praksi še ni nikdar pripetilo. Kolikor je doslej ugotovljeno, se je poročil Kolombani z »damo v črni obleki« pred 15 leti. Ko pa se je je naveličal, jo je zapustil ter se poročil v drugič. Kako se mu je to posrečilo, še ni dognano, res pa je, da je bil Kolombani, ki je bil Hrvat in katolik, po vseh predpisih zakona v drugič poročen, ne da bi njegova druga žena o njegovem prvem zakonu sploh kaj vedela. Ker se smatra za rešitev te afere pristojno ne samo zunanje ministrstvo, čigar uradnik je bil pokojnik, temveč tudi ministrstvo ver, je nastal med ministrstvom kompetenčni konflikt ter je bilo izmenjanih telom par dni že več not.

— **Silne nevihte, sneg in toča.** Predvčerajšnjim so divjale po raznih krajih naše države nevihte. V logaški okolici je ubila med nevihto 23 letno Ivanka Čuk iz Kač pri Gornjem Logatcu strela. Dekle se je vračalo z materjo s polja ter je peljalo po cesti otroški voziček. Medtem je udarila strela, ki pa je ubila po čudnem naključju samo Ivanka, dočim sta ostala mati in otrok v vozičku nepoškodovana. V Primorju je besnela ponekod strašna nevihta. Pri Sušaku je udarila v italijansko jadrnico »Vittorina« strela, ki je zlomila jamboro. Poškodovan ni bil nihče, ker je bilo vse moštvo, dokler je nevihta trajala, na zadnjem delu jadrnice. V Gorskem kotaru je snežilo, v področju od Plaza do Fužin je sneg ostal. — V Beogradu in okolici je padala toča. Zrna so imela, kot poročajo velikost slive, tako da so bežali ljudje boječ se, da jim razbije toča glave, pod streho. Izprva je bilo več ljudi poškodovanih na obrazih in glavah. Tudi je pobila toča v mestu mnogo šip. V okolici je povzročila toča znatno škodo na polju.

— **Zopet potres v Mostaru.** V nedeljo ob 4.25 so čutili v Mostaru zopet lahek potres. Sunek je trajal par sekund.

— **Deložacija dijaške menze v Osijeku.** Osiješka železniška direkcija je odpovedala dijaški menzi lokal, ki ga je imela ta najetega v posloppu trgovinske zbornice. Poslopje je namreč last železniške direkcije, ki rabi prostore sedaj sama za strojevođe. Na ta način je dijaška kuhinja v Osijeku sedaj brez strehe.

— **Italijanski optant padel pri Dubrovniku v morje.** V Dubrovniku imajo zopet nov incident. Ko se je vračala te dni skupina mladih ljudi z veselice v Dubrovniku Reki, so srečali italijanskega optanta Luccionia. Prišlo je do prerekanja in končno do fizičnega obračunavanja. Ker vodi pot iz Dubrovniške Reke v Dubrovnik skozi morje, je padel Luccioni med prerivanjem v morje. No, hujšega se mu ravno ni pripetilo, kot da je bil moker. Kljub temu pa so razširili italijanski optanti govorice, da je bil Luccioni tepen in vržen v morje, ker je sodeloval njegov brat pri zadnjih fašističnih manifestacijah v Trstu. Zato je Luccionia že par ur po dogodku posetil italijanski konzul. Policija je uvedla strogo preiskavo.

— **Smrt prepečaka.** Stipe Drnić v selu Pri-soju je bil velik prepečak, ki se ga je radi njegove atletske moči vse balo. Te dni je prišel v svoj mlín. Tam je naletel na svojo brala Bernarda, ki je miel žito. Ker ga Bernard ni bil vprašal za dovoljenje, se je Stipe tako razjutil, da je pograbil sekuro in razbil ves mlín, nakar je vrgel brata na cesto ter ga jel na žive in mrtve pretepavati. Bernard je klical na vse grlo na pomoč. Tedaj je prihitela njegova žena Luca, ki je imela v roki nož, ker je v hiši nekaj rezala. Ker Stipe njenega moža vkljub njenemu vpitju ni nehal pretepati, mu je priskočila žena na pomoč. Toda Stipe jo je zgrabil za lase, vrgel na tla in jel pretepati še njo. V silobranu je vporabila pogumna žena nož ter zabodla rabijatnega Stipo trikrat v trebuh. V istem hipu je prihitel njen brat, ki je udaril Stipo s kamnom po glavi. Mož, ki je pretepel toliko drugih, je obležal s štirimi smrtnimi poškodbami pri priči mrtve. Luca, njen brat in Bernard so bili aretirani.

— **Bavarski minister dr. Krausneck smrtuo ponesrečil.** Iz Münchena poročajo: Bavarski minister dr. Krausneck je v nedeljo smrtuo ponesrečil. Nameraval se je peljati z električno cestno železnico na kliniko obiskat svojo soprogo. Ko je stopil na voz, je spodrsnil in padel. Pri tem si je zlomil tilnik ter zadobil vrhu tega težke poškodbe na hrbtenici in nogah. Ker ga niso takoj spoznali, so ga prepeljali na kliniko, kjer leži težko bolna njegova soproga. Ker niso našli pri njem nobenih dokumentov, ga tudi iso spoznali ter so ga, ko je pet minut po transportu umrl, ne da bi se zavedel, vpisali v mrtvaško knjigo kot neznanega mrtveca. Med tem so se jeli vznemirjati njegovi sinovi, ker ga toliko časa ni bilo domov. Mislile, da utegne biti pri ministrskem predsedniku dr. Heldu na seji, so se obrnili direktno nanj. Dr. Held se je informiral pri policiji, kjer so mu javili, da leži na kliniki neznan mrtvec, ki ima na roki častni prstan Nemškega muzeja. Ker je bilo ministrskemu predsedniku znano, da je poklonil Nemški muzej ob svoji otvoritvi dr. Krausneku za njegove zasluge za muzej, tak prstan, se je podal osebno na kliniko, kjer je spoznal na svoje presenečenje svojega ministrskega kolego.

— **Samomor pisatelja in njegove soproge radi bede.** V Berlinu so našli te dni v njunem stanovanju pisatelja in izdajatelja lista »Wirtschaftliche Berichte« Riharda Calmerja in njegovo soprogo, zastrupljena s svetilnim plinom, mrtva. Calmer je bil star 58 let. Vzrok tragične smrti zakonske dvojice so bile materielne skrbi.

— **Atentatorski procesi v Italiji.** Pred rimskim porotnim sodiščem se je pričela te dni obravnava zoper Giovannia Corvia, ki je izvršil dne 12. septembra 1924 med vožnjo v tramvaju atentat na fašističnega poslanca

Fernanda Casalinea. Corvi izjavlja, da je hotel maščevati Matteotija, ker je smatral Casalinea odgovornega za njegov umor.

— **Inženjer Marek dobi 240.000 šilingov (1.920.000 Din).** Med zavarovalno družbo »Anglo-Danubian in ing. Marekom je prišlo te dni do poravnave. Zavarovalnica izplača Mareku mesto sporne zavarovalnine 240.000 šilingov (1.920.000 Din). Do poravnave je prišlo, ker bi bil trajal civilni proces še leta in leta. Ponudili so jo Marekovi zastopniki, katerim je vrhutega posebno še iz civilnoprocesualnih ozirov dobrodošla. (Marek, njegova žena in gospodična Löwenstein so bili, kot znano, obsojeni radi zapeljavanja h krivem pričevanju, vsled česar bi jih sodišče, v slučaju, da bi smatralo, da zadene breme dokaza Mareka, ne moglo zaslišati pod prisego). Zavarovalnica bi bila znašala 1.400.000 šilingov. Od vsote 240.000 ima plačati Marek svojim advokatom 50.000 šilingov, 20.000 rabi za plačilo drugih dolgov, tako da mu ostane čistih 170.000 šilingov ali 1.360.000 Din.

— **Velika avtomobilska nesreča pri Aachenu.** Iz Aachena poročajo: V bližini Gmündu je zdrknil te dni avtobus, poln izletnikov, ko se je hotel izogniti nekemu vozu, v globok jarek. Tri osebe so bile ubite, 18 težko poškodovanih.

— **Hotela je postati prometni stražnik,** mesto tega je prišla v blaznicio. Te dni je vzbudil v Parizu neki ženski prometni stražnik veliko pozornost občinstva. Prometni stražnik je ustavil z dvigom roke ves promet. Ker pa je držal roko dvignjeno celih 15 minut, so postali šoferji in ostalo občinstvo nestrpni in prišlo je do pravece pobune. Gnečo in razburjenje je opazil neki drugi stražnik, ki je svojo kolegijo aretiral, nakar šele je moglo nadaljevati kakih 150 avtomobilov svojo pot. Na policiji je žena izjavila, da je čitala v listih, da išče policija ženskih prometnih stražnikov. Ker bi postala tudi ona rada prometni stražnik, se je hotela v tem poslu malo vežbati. Niso je sprejeli v četo pariških policajev, pač pa so jo oddali v umobolnico.

Ljubljana.

1— **Zastopniki češkoslovaških tiskarnarjev v Ljubljani.** Sinoči so dospeli z večernim tržaškim brzovlakom ob 22.15 v Ljubljano zastopniki češkoslovaških tiskarnarjev. Tukajšnji zastopniki grafičnih podjetij in grafičnega delavstva so priredili češkoslovaškemu gostom lep sprejem na kolodvoru. V imenu Zveze faktorjev iz Slovenije jim je izrekel pozdrave g. Štrukelj, v imenu Zveze grafičnega delavstva g. Krašovec, v imenu Češkoslovaške Obci univ. prof. dr. Král, v imenu Jugoslovansko-češkoslovaške lige pa ravnatelj Pustoslavšek. V imenu gostov se je zahvalil v daljšem govoru predsednik Zveze češkoslovaških tiskarnarjev g. Jan Maly. »Grafika« je gostom na čast zapela več lepih pesmi pod vodstvom prof. A. Gröbminga. Občinstvo je goste živahno aklamiralo, došlim damam pa so bili izročeni kopki cvetlic. Češka delegacija grafične industrije je obiskala že Maribor in Zagreb ter napravila nato potovanje preko Sušaka, Benetke, Gornje Italije in Primorja, odkoder je sinoči dospela v Slovenijo. Med gosti je 18 gospodov in 9 dam.

1— **Gostovanje operne pevke Teiko Kiwa v ljubljanski operi odpovedano.** Uprava Narodnega gledališča v Ljubljani obvešča tem potom p. n. občinstvo, ki je rezerviralo sedeže za to predstavo, da se gostovanje ne vrši in to vsled tega, ker poje umetnica to partijo v italijanskem gledališču, kar pa upravi preje ni bilo javljeno. Uprava je bila s strani nacionalistov opozorjena, da je petje v italijanskem jeziku na javni prireditvi v Ljubljani absolutno nemogoče in z ozirom na krivice, ki jih trpi naš jezik v Italiji tudi nedopustno. Da se uprava izogne vsem neprijetnostim odpoveduje gostovanje, vendar pa izjavlja, da še na ta način dostikrat onemogoča svoletvni umetnikom nastop na naših deskah. To je toliko bolj obžalovanja vredno, ker smatramo, da se je naša opera razvila do te višine, ko potrebuje umetniške manifestacije mednarodnega značaja in važnosti. Pripominjamo, da je umetnica japonske narodnosti in poje vse partije v originalu ter da je nastopila v isti vlogi v Beogradu in Zagrebu.

1— **Za dr. Peričev spomenik so darovali:** Delavci mestne pristave 400 Din; po 100 Din: Slovša Franc, Zalaznik Jakob, Fridrich Aleksander; po 50 Din: Speil August, ing. Milan Šuklje, Kliment Alojzij, Kováč Leopold; po 30 Din: Bernik Anton; po 25 Din: Kristof Ivan, Kralj Ivan, dr. Fr. Huban; po 20 Din: Okorn Alojzij, ing. Ivan Hrovatin, Perjatelj Anton, Lisjak Franc, Fettich-Frankheim Pepina, Sedlar Ivan; po 15 Din: Logar Alojzij, Tomazič Ivan, Šubert Alojzij; po 14 Din: MorettiŠitar; po 10 Din: Sedej Jakob, Klančič Franc, Podboj Ivan, Umnik Ivo, Umnik Ivan, Svete Bogomir, Poženel Franc, Čeh Dragotin, Pirc Avgust, Tabor Ludvik, Pipan Anton, Trampuš A., Hrovatin Ivan, Jankl, Kepec, Benda; po 5 Din: Ljudevit, Čermelj; 4 Din: Zoro Ivan.

1— **T. K. D. »Atena« je o priliki likvidacija seje za »Razstavo« pogrnjenih miz« sklenila izraziti cenjenemu občinstvu najlepšo zahvalo za pozornost, ki so jo izkazali društvu s tako množičnim posemom. Vesele nas je, da je zbudila razstava toliko zanimanja tudi v krogih izven Ljubljane. Tako smo tudi opazili med obiskovalci korporativno udeležbo gospodinskih šol iz Mariborske oblasti, udeležence iz Kranja, Tržica Kamnika itd. Da je razstava tako lepo uspešna, smo dolžni zahvalo vsem damam, ki so nadvse okusno aranžirale mize, bodisi drugače sodelovale pri prireditvi, »Atena« se je odločila, da priredi v enakem smislu vsako pomlad slično razstavo in prosimo, da druga društva vpoštevajo to namero.**

1— **Ženski Pokret» vabi svoje članice na sestanek v petek zvečer ob pol 8. uri v damski sobi kavarnе »Emonac.« Poročala bo g. Vodetova o kongresu Ženske Male Antante, ki se je vršil v Pragi v dneh 1., 2. in 3. junija t. l.**

Presneta draginja!

Nedavno mi je tožil kolega o neznosni draginji, zlasti kako jemljejo iz žepa denar razni privrski, n. pr. brivci. V resnici ni šala, položiti na zrcalo pošteno zaslužnega kovača za največ četrtino dela. Vrh tega še en dinar za postrežbo in pol dinarja, da ti odpro vrata. Tudi mene so tako gulili, da sem se spomnil na oni dovij iz nekega dnevnika pred nekaj leti, kjer ti brivec svetuje, da greš mesto k njemu, da te obrije, raje h kvartopircu da te obere; k židu, da te ofrtaži; k branjevki, da te nasmuče in dalje k drugim, kjer te ostržejo, ti glavo umijejo, počesejo, koreninice dlake izpulijo ter končno namažejo in pošteno okrtajo.

Tega mi je bilo preveč, zato sveta nisem posnemal, a kupil sem si brivski aparat, ki se je splašal v petih mesecih in imam sedaj stroške le za milo, s katerim pa morem vsaki teden vsaj dvakrat samega sebe »nazajtat«, ko je bilo prej še tedensko enkrat predrago.

Toda na ta način sem se rešil le brivca; kaj pa drugi? Natakarija in kavarna stane dnevno vsaj tri dinarje; dimnikar za štedilnik in dve peti tudi tri dinarje mesečno (na eno pet je bil kljub petim minutam dela pozabil celo vrsto let, dokler nas ni dim opozoril; a računal je točno!) Pek nam je nosil žemlje v velikosti znanih tofličkov. Bivši pekovski pomočnik-pisarničar pri bližnjem sodišču je izračunal, da ima vsaj 200% čistega, a pek je trdil, da je zguba. Ko je prišla zadeva pred draginjski kriminal, je pek vzel strokovnjaka po poklicu, ki je kot izvedenec-kolega potegnil s pekom in ker mu je sodišče bolj verjelo, kakor bivšemu pekovskemu pomočniku pri bližnjem sodišču, je ta s svojo izjavo pogorel — mi pa tudi.

Mesečne plače imam 2500 Din in si nekaj domišljujem; toda natakarija se mi je nedavno pohvalila, da ima 3000 Din napitnine in prosto hrano in stanovanje — kar pa niti ni kdovekaj — je pristavila. Ima deset stalnih dnevno na hrani vsaj po 2 Din, je mesečno 600 Din; ostali gostje in »portie« pri pivu vržejo kar manjka. — Od takrat si ne domišljujem več, a tudi piva po 3.75 ne pijem več.

Čevlje kupujem v trgovini; Peko in drugi umetniki na lak so sicer dragi, a fasona in delo je dobro. Sempatje jih je treba sicer popraviti, ker tudi čevlji niso večni, kakor nobena reč na svetu, toda tu je zapreka, ker sem s tovarniškim blagom računal — brez krčmarja, ne, brez čevljarja. »Gospod, čevljev ne popravljam, če jih nisem delal.« — Tako, maša je končana! Sedaj nabijaj čevlje sam, ali pa poskrbimo za »tovarniškega« krpača drugod; poslednje bo obveljalo, kajti cenejših in lepših čevljev kupiti v tovarni mi vendar nihče ne more braniti; in varni mi vendar nihče ne more braniti; in dražjih plačevati radi čevljarjeve »fikse« tudi nočem. Gospod urednik! Priporočajte mojo misel v svojem listu!

V nekem hotelu sem nedavno čital na vratih: soba 70 Din. Sobarici sem ponižno pripomnil, da je vendar predrago, a rekla je, da imajo še dražje prostore, sicer pa je soba z dvema posteljama. »Prosim, saj rabim le eno, ker ne bom spal pol noči na eni, druge pol noči na drugi postelji, četudi se rad na postelji obrnem.« Ta argument je rad na postelji obrnem. »Ta argument je rad na postelji obrnem.« Ta argument je rad na postelji obrnem. Drugič po-rečem Peltau — mogoče bo ceneje!

Na neki pošti so do pičice preračunali, koliko dobe ondodni javni nameščenci mesečne plače. Vsota sega v stotisočake, a dve tretjini tega denarja ostane v kraju samem. Zato se je že precej denarja nabralo, kar je vsaki dan lahko videti v lepih stavbah, oblekah, pohištvi in drugih dobrotah; vendar tega ne vidiš pri javnih nameščencih, ki hodijo precej meščansko oblečeni, pač pa pri — no, indiskretni ne smemo biti. Vprašajte v gostilni gospoda in natakarijo, brivca, branjevko, dimnikarja in druge, katerim se denar s pošte spreminja mesečno v najrazličnejše zemeljske dobrine: obleko, hišo, vozove, motorje itd.

Kolega zgoraj me je torej še enkrat vprašal: kdo je temu kriv? »Kdo! Vi, ki določate tarife po pisarnah!« A skoro mi je postalo žal trde besede in zbal sem se, da me toži, ker je tudi on prizadet in prisoten pri doličnih sejah. Toda on cene samo piše in plačuje; določujejo in pobirajo jih drugi! Zato se ti prav godi — šema neumna!

Pika in amen.

ZAHVALA NEMŠKIH AVTOMOBILISTOV.

Ugledni nemški avtomobilni klub »Allgemeiner Deutscher Automobilklub« je po svojih predsednikih gospodih Fritz in Kroth, poslal te dni velikemu županu ljubljanske oblasti zahvalno pismo, ki bolj kot vse drugo osvetljuje globok in trajen utis njihovega potovanja po naših krajih.

Pismo se glasi: »Gospod veliki župan! Po končani ino-zemski vožnji našega kluba je podpisaneu predsedstvu prav posebna potreba, da se Vam kakor zastopniku prelepe slovenske pokrajine, ki smo jo prevozili, najudaneje zahvalimo za slovesen in prijateljski sprejem.

Prav posebno se Vam zahvalimo za Vašo izredno toplo in pristržno pozdravno br-zjavko, ki se je izročila športnemu pred-sedniku Krothu na meji in ki je tvorila uvod nepozabnemu sprejemu v vaši pokrajinski prelepi Sloveniji. Zahvaljujemo se nadalje pristržno za izvrstno organizacijo proge ta-ko na cesti sami kakor v krajih in mestih, ki je zapustila pri udeležnikih naše vožnje kar najizvrstnejši utis in ki jo nismo v no-beni državi, ki smo jo prevozili, v tako od-

lični obliki opazili. Naši udeležniki, ki jim bo bivanje v divni Jugoslaviji ostalo nepo-zabno, so le obžalovali, da niso mogli dalj časa ostati v tej gostoljubni zemlji. Uverjeni smo, da bode mnogo naših udeležencev, ka-kor hitro se jim bo nudila prilika, prišlo v Jugoslavijo za dalj časa, saj so tako nemške novine, kakor udeležniki sami v naši domo-vini navdušeno slavili lepoto in gostoljub-nost Vaše zemlje.

Prosim Vas, da blagovolite pašo zahvalo sporočiti oblastvom, organizacijam in prebi-valstvu Vaše dežele in upamo, da nam bo mogoče, da v prihodnjem letu pri slični pri-reditvi zopet posetimo Vašo prelepo zem-ljo.

Z odličnim spoštovanjem.

Predsedstvo splošnega nemškega avtomobil-skega kluba. Fritz I. r., predsednik, Kroth I. r., sportni predsednik.

Boj za Kamnik.

Volini boj za občinske volitve postaja ved-no srditejši, čimbolj se bliža 19. junij. Sam-dem. gospoda napenja vse sile, da reši, kar se še rešiti da. Vendar vse kaže, da je ves njihov trud zaman.

V enem tednu se ne da dokazati precej trdovratnim in svojeglavim Kamničanom, da je bilo delovanje SDSarske gospode za dobrobit kamniškega prebivalstva res tako plodonosno, kakor to slikajo v prvi številki »Kamničana«. Preveč gospoda hvali svoje delo. Ljudski pregovor pa pravi: Lastna hvata, cena mala. Saj je res, da so dali napraviti nekaj hodnikov in škarp. Če pa so pobirali visoke doklade na davke in še višje doklade na trošarinu ter na ta način spravljali v ob-činsko blagajno ogromne zneske, ni čuda, da so s tem denarjem potem tudi nekaj zidali, očitno ker je stavbena podjetnost sam. de-mokratske gospode splošno znana. Nikdar se pa niso potrudili, da bi za to svojo podjet-nost dobili denar kje drugje, ampak so vso njihovo podjetnost plačali kamniški davko-plačevalci, bodisi direktno ali pa indirektno.

Le strankarska zagrizenost, nesmisel za občinski blagor in pa osebno koristolovstvo more hvaliti tako uspešno delo sedanjega odbora (to smo doslovno prepisali iz »Kamničana«). Gospodje demokrati pa so pozabili povedati v »Kamničanu«, da je naj-večja zasluga vseh melioracijskih del dose-danjega podžupana gosp. Škofa, načelnika go-spodarskega odsoka. On je bil oni mož, ki je z njemu lastno pridnostjo in požrtvoval-nostjo vodil in nadzoroval vsa dela. Plačila za to ni prejel drugega, ko vašo zavist in blatenje njegovega postnega imena. V ka-rikaturi v »Kamničanu« ste mu v zahvalo posadili na glavo »škofovo kapo«, namesto da bi naslikali sebe ter si na glavo posadili prazno blagajno mestne hranilnice. S svojo prevzetnostjo in kričanjem blatile vsakogar, ki se ne ukloni vašemu veličanstvu. Bodite pa prepričani, da so Kamničani vaše prešer-nosti že do grla siti.

Spoznali so, da danes ne gre nē za demo-kratsko stranko in ne za demokratska na-čela, temveč da gre za to, da se vaša mogoč-nost neha ter zopet v Kamniku zavlada med-sebojno razumevanje, upoštevanje ter prija-teljsko sožitje vseh občanov. Ljubši je vsa-komur v miru košček kruha, kakor v večnem prepiru in kričanju pečenka. Zato bodo vsi dobromisleči Kamničani volili v nedeljo le neustrankarsko in nepolitično listo »Gospo-darskega bloka« in vrgli kroglico v prvo skrinjico.

PROGRAM

II. Jugoslov. abstinentnega kongresa.

2. julija, sobota: Ob 10. uri svečan spre-jem na kolodvoru. (Reditelj-vodja: Kravos). Ob 16. uri otvoritev skupščine STM na Ta-baru. Kratko predavanje dr. M. Dj. Popo-vića: (Pregled dela v zadnjih 20 letih. Od 18. do 19. ure večerja. Od 19. uri pričetek dela sekcij na realki: a) Sekcija sa-veznih odborov (Dr. Kostić-dr. Vuković); b) duhovniška sekcija (prof. Zarković). Re-ferira: 1. Župnik Mrkun: »Organizacija ab-stinentnih duhovnikov v Jugoslaviji«; 2. žu-pnik Mrkun: »O delu abstinentnega duhov-ništva med narodom«; c) Gospodarska sekci-ja (prof. Verbič). Referira: 1. Lindič: Smer-nice brezalkoholne produkcije; 2. bančni ravnatelj B. Marković itd.; d) Akadem-ska sekcija (brat Cvetko Kristan) — ustanovni občni zbor akademske podzveze »Treznosti« itd.; Učiteljska sekcija (brat Herman Kmel, šolski vodja v Ribnici). Referira: 1. »Vzgoja mladine in naroda in alkoholizem« (Horvat ml.); f) Železničarska sekcija (Cerkovnik); g) Sekcija za bodoče delo (po izvolitvi); h) Zdravniška sekcija (dr. Piro); i) Skaut-sko-taborniška sekcija (Kunaver); j) Proti-tobačna sekcija (Učiteljskišniki iz Aleksinca po navodilih prof. Slob. Popovića); k) Žen-ska sekcija (Bartolova); l) Delavska sekci-ja (Pfeifer iz Zagreba); m) Vojaška sekcija (San. djen. dr. Djundjevič-Puškarović); n) Školska sekcija (Horvat ml.). Referira: 1. Daše telesne vzgoje institucije (Sokolstvo) in alkoholizem. V slučaju, da kdo prijavi še kakšno sekcijo, se pripravi tudi za njo. Ob 21.15: Pozdravna čajanka. Zaključek ob 20. uri.

3. julija, nedelja: Ob 9. uri: Otvoritev kongresa na Taboru (Dr. Kostić, načelnik min. pravde v pok.) 1. Dr. Kostić: Alkohol in zločin. 2. Dr. Mikić: Sistem dela v ab-stinentnih organizacijah. 3. Prof. Slob. Po-pović: Psihološka stran sistema dela. Ob 12. uri: manifestacija skozi mesto do 13. ure. Popoldne. Razgled velesjema, higienske razstave, umetniške razstave in okolice. Skupščina sarajevskega oblastnega središča trezne mladine. Skupščina oblastnega save-za »Treznosti« za Srbijo, Srem in Vojvodino. Skupščina niškega oblastnega središča trez-ne mladine. Od 18. do 19. ure večerja. Delo

sekcij na realki. Ob 20. uri: Akademija s predavanji. a) univ. prof. dr. St. Jovanović: Rad na selu; b) Bartolova: Alkohol in žena. Po akademiji prosta zabava.

4. julija, ponedeljek: Ob 8.30: Skupščina Saveza Treznosti. Po skupščini referat dr. Pirca: Eksperimentalna alkoholologija. Ob 15. uri: Nadaljevanje in zaključek skupščine Saveza Trezne Mladine. Zaključek kongresa. Ob 20. uri: Poslovilna večerja.

5. julija, torek: Izlet v raznih smereh, predvsem na Bled—Bohinj. Zvečer vrnitev.

Gospodarstvo.

BORZE

dne 14. junija 1927.

Ljubljana. (Prve številke povpraševanja, druge zapnudbe in v oklepajih kupčki zak-ljučki.) Vrednote: investicijsko 84.5 — 0,

Vojna škoda 343 — 344 zastavni in komu-nalne Kranjske 2 0 — 22, Celjska posojilnica 195 — 197, Ljubljanska kreditna 150 — 0, Merkantilna 98 — 100 (98), Praštediona 850 — 0, Kreditni zavod za trgovino in indus-trijo 160 — 170, Trbovlje 0 — 455, Vevče 135 — 0, Stavbna zadruga 55 — 65, Sešir 104 — 0. — Blago. Tendencia za les in deželne pri-delke neizpremenjena. Zaključenih 15 vago-nov lesa.

Zagreb. Devize: Newyork ček 56.7—56.9, Praga 168.2—169, Dunaj 800—803, Berlin 1348—1351, Švica 1093.5—1096.5, Budimpešta 990.5—993.5, London 276.1—276.9, Italija 313.01—315.51.

Curih. Beograd 9.135, Newyork 520, Dunaj 773.1675, Berlin 123.21, Varšava 58.10 Lon-don 25.25 in pet osmink, Pariz 20.36, Sofija 3.75, Bukarešta 3.075, Budimpešta 90.65, Pra-ga 15.40.

Sport.

Tekač s štirimi nogami. Stare bajke in pravljice se uresničujejo v sportu. Spominjamo na pravljico o ježu in njegovi ženi, ki sta svoj handicap poti hitrejšemu zajcu na tako zviti način izenačila, ali pa na povest o zajcu z osmimi nogami, ki se je truden od tekanja na spodnjih štirih nogah, hitro prevrgel in na zgornjih, na hrbtu pritrjenih štirih na-prej bežal. Zadnjič smo brali o bokserju s štirimi pestmi in smo zvedeli, da sta se dva docela podobna dvojčka Joe in Tom Rizzo pri nekem baksmatchu v Newarku — samo-obsebi umevno se je to zgodilo v Ameriki — dogovorila, da se menjata v ringu; če se je eden utrudil, je stopil drugi na njegovo me-sto in tako sta nič hudega slutečega na-sprotnika popolnoma stolkla. — Poleg bok-serja s štirimi pestmi pa se je pojavil tudi tekač s štirimi nogami. Tudi ta se je rodil in nastopil v deželi brezmejnih možnosti in ni nikakor kak fenomen a la zgoraj omenjeni zajec; obstoji namreč iz dveh popolnoma pravihnihih tekačev, ki imata vsak dve nogi, iz dvojčkov Murray, od katerih se je eden prijavil k štirindvajseturni dirki amaterjev. Radi sigurnosti pa je vzel seboj svojega bra-ta-dvojčka, kjer mu je bil na las podoben, ga skril v šotoru, kjer se je preoblačil in je menjal z njim vlogo, čim je postal truden. Tako sta tekla brata Murray, menjaje se ce-lih dvanajst ur, ko je neki tekmovalac začel dvomit o vedno vračajoči se svežosti Mur-aya in odkril goljufijo, s čimur je bila tudi doigrana dvojna vloga zvilihi bratov.

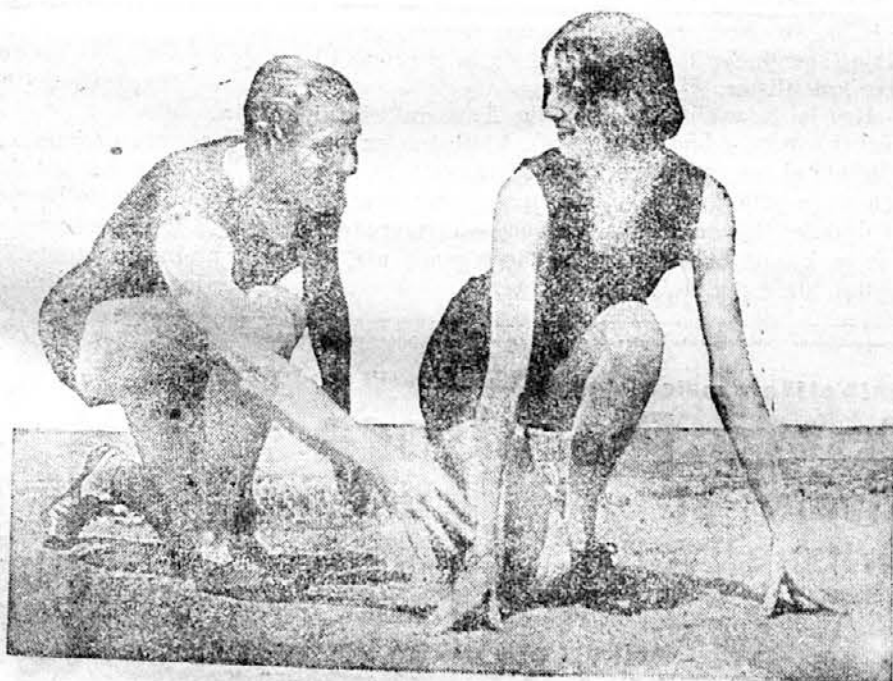
Diener porazil Breitenstraeterja. V boks-matchu na 10 rund, ki se je izvršil v Hambur-gu, je gladko premagal nemški bokser tež-ke kategorije svojega rojaka Breitenstraet-erja. Kakor znano, je Diener lansko leto šel v Ameriko in se tam precej dobro boril,

vendar pa se ni mogel uveljaviti tako, kakor so želeli in pričakovali Nemci. Na vsak način pa je Diener sedaj najboljši nemški bokser.

Dirka okolu Italije. Na binkoštno nedeljo se je završila 15. dirka okolu Italije, ki je pričela 15. maja in šla v 15. etapah v skupni dolžini 3728.8 km skozi Italijo s startom in ciljem v Milanu. 258 udeležencev je startalo, od katerih jih je prišlo 80 na cilj. Zmagal je Alfredo Binda, ki je prevozil progo v 144. urah 15 min. 35 sek., torej na uro povprečno 25.847 km. S tem je Binda v tej dirki že drugič zmagal; prvič si je priboril zmago 1. 1925, dočim je bil 1. 1926 drugi za Brune-rom. Brinda je bil letos vedno prvi in je izmed prvih 10 etap dobil 8. Drugo mesto je zasedel Brunero s 144 : 42 : 59, tretji je bil Negrini. Zadnji izmed 80 plasiranih je bil Baldieri, ki je prišel na cilj v 165 : 36 : 45.

Amerikanska klasična maratonska proga — prekratka! Večkrat so se čudili dobrim časom, ki so jih dosegli ameriški mara-tonski tekači. Večkrat se je govorilo celo o rekordih. Nekateri časi so bili naravnost bajni in Evropa jih je brez kritike požira-la. Samo eden ni verjel v realnost stvari in sicer Finec Stenross, ki je ameriškemu komiteju javno zabrusil v obraz očitek, da proga ni pravilno izmerjena. Komite mu je ugovarjal, toda Stenross je pustil izmeriti historično progo od Ashlanda do Bostona po zaprizeženem zemljemeru, ki je ugotovil, da je proga za 400 m prekratka. Vzlic temu pa Stenross se ni zadovoljeval, ker je mnenja, da je proga prekratka za celih 1000 m in ne samo za 400 m. Najsibo temu kakor hoče, gotovo je, da kol rekord ne bo priznan niti eden od 25 maratonskih tekov, ki so se vršili na tej progi. To pa vedo tudi Ameri-kanci, katerim je to odkritje nadvse mučno.

PADDOCK GRE K FILMU.

Slavni ameriški tekač Charley Paddock je šel k filmu in naša slika ga kaže v sportni sceni iz nekega novega filma.

ZENSKI NOGOMET BO V ANGLIJI PREPOVEDAN.

Pri nekem matchu dveh ženskih nogometnih klubov je bila ena dama ubita. Vsled tega boda najbrže v Angliji vsa ženska nogometna društva razuščena.

To in ono.

VENEZUELSKE JEČE.

Nedavno so zaprli v Puerto Cabellu v Venezueli angleškega kapitana Brininga, ki je obdolžen, da je zakrivil karambola svoje- ga parnika z neko venezuelsko ladjo in s tem smrt nekega venezuelskega državljanja. Minilo je več tednov, ne da bi se čulo kaj o njegovem procesu. To je bil povod, da se je začela javnost zopet enkrat zanimati za razmere v venezuelskih ječah. Angleški list »Daily News« poroča o tem sledeče:

V Venezueli imajo štiri ječe za politične zločince. Tekom zadnjih let, odkar je na vladi predsednik Gomez, je poginilo v teh ječah na tisoče nesrečnežev. Celo sedaj še, ko je bilo izgnanih iz države nad 60.000 ljudi, je v njih okoli 500 žrtev nasilne justice, ki operira s srednjeveškimi metodami ter vzdržuje te takozvane kaznilnice v takem strašnem stanju, da jih lahko primerjamo z zloglasnimi kaznilnicami v Sibiriji.

Politične jetnike nadzorujejo zločinci, katerim pristojba bolj naziv rabijo kot jetniški pazniki. Na stotine ljudi živi v temnih, vlažnih ječah v dušljivem zraku, kjer mrgoli mrčesa, dostikrat po več let, dokler jih ne izpuste nenadoma brez procesa. Mnogo jih preje pomre, mnogo jih zapusti ječe duševno in telesno definitivno strhli.

Kdor zapusti grozno venezuelsko ječo zdrav, lahko govori o sreči. Povodom Briningovega slučaja poroča newyorški korespondent angleškega lista o dveh takih srečnih jetnikih. Eden je 24 leten mladenič, sin venezuelskega zdravnika. Zdravnik je izvedel, da ga nameravajo aretirati ter je pobegnil. Aretirali so njegovega sina ter ga vrgli v ječo; zakaj, mu niso povedali. Vlaknili so ga v 11 metrov dolg in 4 metre širok podzemski prostor brez oken. Z zdravnikom vred je bilo stlačenih v tem prostoru

19 političnih zločincev. Ta ječa se nahaja v Puertu Cabellu ter je ena najboljša od vseh štirih; ostale tri so stare španske podrije iz časa kolonizacije. Tla so močvirna, edina mobilija v podzemskem prostoru je čeb- ber za opravljanje potrebe. Jetniki spe noč in dan oblečeni, na vlažnih tleh ali pa naslonjeni na zid. Dan in noč jih mučijo moskiti, uši, podgane in miši. Zajtrk obstoji iz male čašice kave in 15 fižolov, kosila ni, zvečer dobi jetnik zopet 15 fižolov. Kot pazniki so nastavljeni navadni zločinci iz kaznilnice. Ko se zapro zvečer vrata, se ne odpro do jutraj več, pa tudi če leže v celici bolniki ali umirajoči ali pa če kak jetnik zblazni. Jetniki ne smejo niti čitati, niti pisati. Na dvorišče, na zrak, jih peljejo vsak dan samo za pet minut. Pravtako samovoljno kot je bil zdravnikov sin vržen v ječo, je bil nekega dne zopet izpuščen.

Zgodba drugega ni nič manj strašna. Novinar Cabrera je kritikoval neko imenovanje pri katerem je odločila korupcija. Zato je bil aretiran ter je sedel dve leti v ječi v San Carlosu v južni Venezueli. Ko so ga vrgli v ječo, so ga okovali ter obočili njegovo verigo s 60 funtov težko kroglo, tako da se je premaknil v celici od časa do časa, če se je hotel izprehajati, le s težavo komaj za par decimetrov. Celice niso nikdar očistili. Jetniki niso imeli nobenih odevi. Po več let so morali spati v istih oblekah na tleh. V tem delu Venezuele je tropična klima, vsled česar so se jetniki po dnevi od vročine skoraj dušili, po noči pa so morali ležati na mrzlih, vlažnih tleh. Njihova hrana je bil neki banan- ni podoban sad, drugega nič. Od tega je živel novinar celi dve leti. Vodo so prinašali jetnikom v skledi, iz katere so jo morali zajemati z rokami. Vode za umivanje ni bilo. Celica, v kateri je prebil Cabrera s petimi sojetniki dve leti, je bila štiri metre dolga in šest metrov široka.

Rodbina kapitana Brininga je apelirala na angleško vlado, da bi izposlovala, da bi venezuelska vlada kapitana izpustila.

NEENAKA ZAKONSKA DVOJICA.

Vsako nedeljo je rezervirana v stari pariški restavraciji za zakonsko dvojico miza. Tik pred 12., še predno pridejo ostali gosti se postirajo natakariji v vrsto od mize do vho- da. Gardroberka pogleda, če stoji pod mizo klopica ter položi nanjo blazino. Plačilni natak- ar pogleda, koliko temperature ima vino v z ledom napolnjenim hladilniku, in bu- teljka belega bordeauxa, buteljka burgund- ca, ki stoji že dvajset minut v toplem kotu. Vse je v redu. Točno ob 12. pride neenaki par.

Gospa je hroma ter leze od vrat do mize oprta ob roko svojega soproga. Zato stoji natakariji v špalirju in stezajo roke da po- magajo dami še oni. Debeli gornji del te- lesa se giblje sem ter tja, kot da bi ba- lansiral na podstavku od žice. Obraz ne har- monira nit najmanj s pohabljeno figuro. Na- šminkana in vesela se smehlja dama natak- arjem izpod svojega elegantnega klobuka. Lepa ni, ma pa debele ustnice in snežnobe- le zobe. Obraz kaže divje poživiljenje po živ- vanju. Mož jo prime okoli pasu ter jo spusti rahlo na stol. Priklone se ter uredi vse pod mizo, uravnava noge in klopico z blazino. Nato sede in vpraša z nežnim glasom: »Srček, ali hočeš imeti ostrige ali kaviar?«

Srček pa ne mara niti ostrig niti kaviara, temveč želi hors d'oeuvres. Plačilni natak- ar je dal iz previdnosti že vse pripraviti in gos- pe ni treba čakati. Gospa je z apetitom in zaliva jed z madeirom. Pozneje pije še druga vina. Njen soprog je malo ter pije še manj; skrbi samo za nesrečno soprogo, ki brblja celo uro ter koketira na vse strani, kot ta- krat, pred dvajsetimi leti.

Pred dvajsetimi leti! Spoznal sem jo, ko mi je povedal hotelski ravatelj, samo par be- sed. Takrat so jo nazivali »l'ogresse«, lju- dožrka, ker je žrla z neutešljivim apetitom moške. Kakšen strašen preokret! Ze takrat je morala imeti vse, kar je hotela in tako je vzela mladega oficirja. Rešila ga je iz rok oderuhov ter ga priklenila na verigo hva- ležnosti. Toda danes jo je dohitela že zdavno usoda, hroma je in sključena. Njeno telo je razpolovičeno in to je ravno strašno. Od kolkov nizdol je odreenelo, toda gornji del žre, poželi in koketira kot pojava samica. Dama vleče natakarije. To si lahko privozi, zakaj napitnine daje kneževske. Mož je kot kavalir izranžiran, on služi zgolj strašnemu bitju, ki mu je rešilo pred dvajsetimi leti čast ter ohranilo stari mamici sina, on je pozoren in vljuden, kot natakariji — samo da je dobil svojo napitnico že pred dvajse- timi leti.

Ta prizor je videti v stari restavraciji vsa- ko nedeljo, toda le malo ljudi ve, da je mož junak, pred katerim bi se moral klanjati marsikak bojevnik z odlikami.

Misteriozno obolenje pri praškem gle- dališču. V zadnjem času je obbolelo več čla- nov tehničnega osebja mestnega gledališča na Kraljevih Vinohradih za močno diarejo. Ker so se obolenja vedno bolj množila, je postala stvar sumljiva in zdravniki so jo jeli proučavati. Ugotovili so, da je bilo pri- mešano hrani tehničnega »personala« me- močno učinkujoče purgativno sredstvo, mo- goče tudi živo srebro. Če gre za maščevan- akt, za atentat ali za neumestno šalo, še ni bilo mogoče ugotoviti. Ker je eden od pri- zadetih precej nevarno obolel, je uvedla po- licija preiskavo. Neki osumljenec je že pod ključem.

Marcel Prévost:

43

Don-Juanke.

— Vse vam bom razložil, je izjavil Genaz.

Obnašal se je tako spoštljivo in vljudno, da si je kneginja na tihem dejala: »Ach, wie reizend!«

— Gospodarica moja, je začel, vi veste, da sem bil rojen kot član ene najbolj bogatih in najstarejših rod- bin španske Estremadure.

— Vem, Ramon.

Ko sem bil petindvajset let star, sem podedoval po starših tri milijone peset, kar je za samca pač do- volj. Toda bil sem strasten in vihrav mladenič, ljubil sem razkošje in zabavo, saj je mlad plemič izpostavljen marsikaterim skušnjavam. (Na čelu kneginje se je pri- kazala navpična guba.) Potem pa je stopilo v moje življenje idealno bitje, ki mu je dalo pravo smer: (Obraz Njene Visokosti se je zopet razjasnil. Sicer pa, gos- podarica moja, še danes lahko vidite, da ne štejem de- narja. Rajši poginem kot plemič, kot da bi si gromadil bogastvo kot filister.

— Res je, je vzklila kneginja. Tako radodarni ste. Včrta zopet... Ladijski kovček, ki ste mi ga po- slali. Delate si res prevelike izdatke, Ramon...

Ona ga je prišla za roko, se popolnoma spozabila in jo poljubila. Ramonov takt je občudovanja vreden: Delal se je, kot da bi ne bil zapazil tega ponižanja, ki je kneginji rdeče podplulo lica.

— Moja dolžnost je bila, je nadaljeval, da sem, predno odidem na veliko potovanje, prodal vsa pose- stva, ki jih imam še v svoji domovini in sem, prvič v svojem življenju, naredil bilanco, kot pravijo trgovci.

— Dragi, predragi Ramon, je vzklila kneginja navdušeno. To ste storili! Bilanco! Kot trgovci! Vi, ki ste bili vedno plemič... Oj, kako sem ginjena!

— Napravil sem bilanco in radi tega me vidite tako v skrbeh.

— Gott im Himmel, ali ste runirani?

— Ne, nisem ruiniran. Moj finančni položaj je celo mnogo boljši kot poprej, ker je tečaj franka tako glo- boko padel.

— Hvala Bogu, je dejala Hilda.

— Imam tukaj (udaril si je na prsi) čke na banko Rio dela Plata, za en milijon sedemstotisoč frankov.

Potegnil je iz svojega žepa čekovno knjižico, iz katere še ni bilo ničesar iztrganega in ki je bila po- dobnost vsaki navadni čekovni knjižici. Toda v očeh za- čarane kneginje je imela tako moč, kakor bi bila res videla pred seboj sedemstotisoč tisočakov.

— Skoraj dva milijona, je vzklila. To je velika vsota.

Ramon se je zaničljivo nasmehnil.

— Zame več kot dovolj, milostiva. In tudi če ne bi imel teh dveh milijonov, kaj zato! Plemič ima pravo na revščino. Če že ne smem oblatiti imena svoje slavn- ne rodbine z vsakdanjim poslom, me vendar nič ne zadržuje, da si služim svoj kruh pod tujim imenom.

— Z vašim glasom, z vašim plesnim talentom! Slu- žili bi ogromno, Ramon.

— Gotovo da. Zase torej nimam nikakih skrbi, toda (tu se je dvignil in tako stegnil svoje majhno telo, da je izgledal skoraj velik; njegov glas je postal resen) nimam pravice, da povlečem v to svojo revščino bitje, ki ga spoštujem in obožujem in predvsem, ker je to bitje knežja osebnost, ki si je usodila ponižati svoj pogled name. Da, dva milijona nista nič za njeno Knežjo Visokost Hildo. Danes sem skoraj ves dan ra- čunal z izvedencem, ki sem ga dal poklicati, da izena- čim izdatke in prejeme. Izračunala sva, da imam okoli dvestopeideset frankov dnevnih dohodkov, torej ravno polovico tega, kar bi zadostovalo za dostojno živ- ljenje gospoda in gospe Guernier.

Obmolknil je. Obraz Njene Visokosti je bil obžalo- vanja vreden. Nikoli se še ni brigala za denarne za- deve svojih ljubimcev. Guilloux je bil nekaj razlagal pri Albini, da je kneginja kriva popolnega finančnega potoma nekaterih svojih oboževalcev, kajti nikoli ji ni bilo prišlo na um, da bi k izdatkom za svoja raz- merja tudi samo nekaj prispevala.

Knez ji je izplačeval desetstisoč frankov mesečno. Če zadnje dni meseca ni več imela denarja, da bi pla- čala kak račun, ga je krakomalo poslala knezu in ta ga je tudi točno plačal, seveda je pa te vsote odtegoval od njene dote. In tako je ta skopnela že skoraj popol- noma.

(Dalje prih.)

Najboljša v materialu in v konstrukciji so:

Josip Petelinca
šivalni stroji in kolesa
Gritzner, Adler, in Phonix.

Najlepše opreme, pouk v vezenju
brezplačen.

Nizke cene tudi na obročna plačila.
ob vodi blizu Preš-
ernovega spomenika.

Ljubljana

VINOCET

tovarna vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana
nudi

najfinejši in najokusnejši
namizni kis iz vinskega kisa.

Baktuvanje ponudbo. Telefon št. 2389.

Tehnično in higijenično najmoderneje
urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta 11. 1a, II. nadst.

Carlinsko posredniški in špedicijski bureau

»GROM«

LJUBLJANA, Kolodvorska ulica 41

Naslov brzojavkam: »GROM«. Telefon 2454.

Podružnice: Maribor, Jesenice, Rakek.

Obavlja vse v to stroko spadajoče posle najhitreje
in pod kulturnimi pogoji.

Zastopniki družbe spalnih voz S. O. E. za ekspresne
pošiljke.

Na veliko!

Nizke cene!

GALANTERIJA

D. M. C. prejico, dišeča mila, žlice,
vilice (pribor) alpaka, aluminium,
škarje za prirojanje in obrez-
vanje trti, žepni noži, glavniki, razni
sukanci, drefta, svila v vseh barvah
samo pri

JOSIP PETELINC-U, Ljubljana

Blizu Prešernovega spomenika, ob vodi.
Postrežba točna! Nizke cene! Na veliko!

MALI OGLASI.

Za vsako besedo se plača
50 par. Za debelo tiskano
pa Din 1.—.

Uradnica

samostojna moč z večletno
praksjo, večja knjigovod-
stva, strojepisja in tesno-
pisja, išče službo za takoj
ali pozneje. Cenj. ponud-
be prosí na upravo lista
pod značko »Agilna 1000«.

Oblačilno blago

po globoko znižanih ce-
nah prodaja družba
»MAKO«, Ljubljana, Du-
najska cesta 36, sraven
Jugo-auto.

Premog - čebila
Wolfova 1/II. - Telef. 56.

Gospodična

išče posojilo do 3000 Din
za dobo enega leta, ka-
terege bi odplačevala me-
sečno 250 Din z obrestmi.
Ponudbe na upravo lista
pod »Dobre obresti«.

Kupimo takoj

dobro ohranjeno, pisalno
mizo, pisarniško omaro,
računski stroj in blagaj-
no pripravno tudi za
shranjevanje knjig. Pon-
udbe s ceno pod »Bla-
gajna« na upravo tega
lista.

Zahvalnica.

Gosp. lekarnar Blum, Su-
botica. — Cast mi je ob-
vestiti Vas, da so mi Va-
še Larucin kapsule jako
dobro pomagale pri spolni
bolezni in da je kapa-
nje povsem prenehalo. — S
spoštovanjem K. M. Ma-
slov. — Larucin kapsule
se dobivajo po Din 20.—
po vseh lekarnah. Glavno
skladišče: Apoteka Blum,
Subotica.

Prodajalka

dobra moč v mešanem
blagu, želi premeniti me-
sto. Cenj. dopise na upra-
vo tega lista pod šifro
»Zanesljiva«.

TISKARNA MERKUR LJUBLJANA
GREGORČIČEVA 23

TRG.-IND. D. D.

Se priporoča za tisk vseh trgovskih, obrtnih, industrijskih in uradnih tiskovin. * Tiska časopise, knjige,
brošure, cenike, tabele, vabila, lepake, posetnice itd. * LASTNA KNJIGOVESNICA. * TELEFON. ŠT. 2552.

Izdajatelj: Aleksander Zeleznikar. — Urejuje: Vladimir Svetek. — Za tiskarno »Merkur« odgovoren: Andrej Sever. Vsi v Ljubljani.